

ALUTAGUSE

valla leht

nr 7 (55) juuli 2022

TASUTA

www.alutagusevald.ee

Fotod: Aulis Pärnpuu

XXVI Mäetaguse mõisapäev „Naerata nüüd jälle sa“

Kärolin Kivestu
Alutaguse Huvikeskuse juhataja

Mäetaguse mõisapäev on üks sinise piirkonna pikemate traditsioonidega sündmus ning toimus sellel aastal juba 26. korda. Mõisapäev on olnud aastaid suve oodatuid sündmus nii kohalikele elanikele kui ka kultuurirahvale. Mäetaguse XXVI mõisapäev toimus sellel aastal traditsioonidest lähtuvalt südasuvel 16. juulil Mäetaguse mõisaõuel ja selle aasta teemaks oli „Naerata nüüd jälle sa“. Loodame, et põhjuseid naerata-miseks leidis ka selleaastases programmis.

Päev algas üsna teravalt, sest Mäetaguse staadionil toimusid kirveviskamise ja ammuklubi võistlused. Kirveviskamise täpsuses said ennast mõisapäeval proovile panna ka valla ja rahva esindajad, kui toimus võistlus „Võim versus rahvas“. Võistlus toimus seekord juba kolmandat korda ja pani proovile valla töötajad ning -elanikud. Esimesel aastal võisteldi jalgpallis, teisel korral mullijalgpallis ning seekord toimus võistlus täpsuse peale

kirveviskamises. Võistluse võitis sellel aastal rahva võistkond skooriga 93:76, kes sai enda kätte rändkarika. Lisaks anti start ka selle aasta kolmandale Liikudes läbi Alutaguse jooksusarja osavõistlusele „Kahe mõisa jooksule“, kus joosti Pagari mõisast Mäetaguse mõisani.

Mõisaõuel toimunud avakontserdil oli võimalus nautida Alutaguse valla isetegevuskollektiivide esinemist. Oma etteastetega olid mõisapäevale tulnud Mäetaguse Puhkpilliorkester, Alutaguse valla lastekoor, rahvatantsurühm Avitagused, Kurtina tantsulapsed ja Illuka naisansambel. Hoolimata vihmaohust möödus mõisapäev päikeseliselt ning õhtuse peaesineja Liis Lemsalu trio akustiline kontsert täitis mõisaõue rohkete pealtvaatajatega.

Mõisapäeval oli lisaks veel teisigi mitmekülgseid tegevusi kogu perele. Külla tuli lasteteater Trumm etendusega „Imeline puhkus“, toimusid lõbusad mängutunnid, tehti näomaalingud, punuti patse ja oli võimalus osa saada Fred-Erik Johansonil illusioonietendusest. Võimalus oli külastada ka mõisa ning osaleda mõisaekskursioonil. Avatud oli kohalike

käsitöömeistrite näitus-müük ja toimusid ka erinevad taaskasutustöötoad (kõpiknuku valmistamise töötuba, lilltikandi töötuba, padja töötuba, nõorkaunistusega esemete töötuba), mille eestvedajateks olid oma ala meistrid Ruth Linnard ja Tiina Kivil. Kuna 2022. aasta on raamatukogude aasta, siis avasime selle puhul ka tasuta raamatute laada.

Sündmusel olid kohal ka Mäetaguse Vabatahtliku Päästekomando esindajad, kes jagasid tuleohutusala nõu. Lisaks oli päästealal põnevaks atraktsiooniks suitsusukeldustel, mis imiteeris olukorda suitsuga täitunud ruumis. Ala külastajatel tuli suitsuga täidetud telgis üles leida kannatanu ning toimetada ta telgist välja.

Sellel aastal toimus Mäetaguse kirvehallis ka RA.A.A.M teatri suvetendus „Diktaator, naljamees ja liiderdaja“ ning õhtul sai tantsida mõisaõues legendaarse ansambli Onud saatel.

Mõisapäev möödus taas täis tantsu, teatrit, sporti, pillimängu ja head muusikat. Loodame, et mõisapäev oli toredate kohtumiste paigaks ka sellel aastal. Suur tänu kõigile, kes mõisapäeva kordaminekuks oma panuse andsid!

Võistlus „Võim versus rahvas“ – valla töötajate esindajad

Illuka naisansambel

Liis Lemsalu Trio akustiline kontsert

20. august
TAASISEISEVUMISPÄEV

6. augustil 2022
ALAJÖE KÜLAPLATSIL

V PEIPSI KÜLADE PÄEV

SMOLNITSA & UUSKÜLA 230

- 12.00 RÄÄBISEJOKSU START (registreerimine alates 10.30)
- 14.00-16.30 LIIVAFIGUURIDE VÕISTLUS rannas (registreerimine külaplatsil)
- 17.00-19.00 AVAKONTSERI ja vallajuhtide tervitus - VIKTORIIN - Liivafiguuride võistluse võitjate AUTASUSTAMINE
- 17.00-20.00 LÕBUSAD TEGEVUSED LASTELE - KOSMOSETEEMALINE GRAFITITÖÖTUBA (17.00/18.00/19.00 eelregistreerimisega)
- 17.00-18.00 RATSUTAMINE
- 18.00-21.00 AMMUKLUBI SILEX
- 19.00-21.00 KONTSERI: PALE-ALISON (Harvad) Tantsupausidel: tantsuansambel ZAGADKA
- 21.00-00.00 DISKO: DJ Dmitri Klink ja Vlad
- 22.00 ARTISTIC FLOW STUDIO

Erinevad kauplused ja atraktsioonid

Alutaguse Huvikeskus

www.ALUTAGUSEHUVIKESKUS.ee

IIISAKU - TÜDULINNA - MÄETAGUSE - PAGARI - ILLUKA - KIILKA

13. augustil 2022 Alutaguse valla MÕISAKOHVIKUTE PÄEV

- 10.00-12.00 IIISAKU KADUNUD MÕISA KOHVIK (KASEVÄLJAL)
- 11.00 Muusitseerib AGE BRASS
- 12.00-15.00 TÜDULINNA HÄÄBUNUD MÕISA KOHVIK
- 13.00 Esineb MANDOLIINIDE ORKESTER
- 14.00-17.00 MÄETAGUSE MÕISAPARGI KOHVIK
- 14.30 Muusikalist elamust pakuvad KRISTINA EHI ja SILVER SEPP
- 16.00-19.00 PAGARI MÕISAPARGI KOHVIK
- 17.00 LASTETEATER "RÕHMULILL" etendusega "Pipi teeb tempe" lõbusad mängud ja meisterdused koos Pipi ja Härra Niissoniga
- 19.00-21.00 ILLUKA MÕISAPARGI KOHVIK
- 19.00 Muusitseerib MAREK SADAM
- 20.00-23.00 KIILKA UNUSTATUD MÕISA ÖÖKOHVIK
- 20.30 Kiilka näitering KÄBID JA KÄNNUD etendusega "August ja Julia"
- 21.30 Esineb MOONAKÜLA MUUSIKAAKADEEMIA

Muusikalist elamust ja meisterdust koos Pipi ja Härra Niissoniga

www.ALUTAGUSEHUVIKESKUS.ee Alutaguse Huvikeskus

27. augustil kell 20.30
Kauksi rannahoone juures

TASUTA!

MUINASTULEDE kontsert

Ansambel Rubundi

Liisa Tetsmann - peavokaal, kitarrid
Martin-Eero Kõressaar - kontrabass
Karl Kristjan Kuimet - trummid
Grigori Rõžuk - kitarr
Helen Kannus ja Keidi Vatter - bakkvokaalid

Alutaguse Huvikeskus

Avatud kohvikud

Võta kaasa piknikutekk või matkatool ning riietu vastavalt ilmastikuoludele. Väga halva ilma korral toimub kontsert rannahoones sees.

Ülevaade Alutaguse Vallavolikogu istungist

30.06.2022

Marin Grüning
vallavolikogu sekretär

- Ülevaate OÜ Alutaguse Haldus tegevusest andis juhatase liige Margus Paalo.
- Ülevaate Alutaguse Valla arengukava 2021. a täitmisest andis arendus-spetsialist Piret Anvelt.
- Alutaguse Vallavolikogu revisjonikomisjoni esimees Aivar Surva esitas komisjoni arvamuse valla 2021. a majandusaruande kohta ja tegi volikogule ettepaneku kinnitada Alutaguse valla 2021. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne. Volikogu otsustas majandusaasta aruande kinnitada.
- Otsustati vastu võtta Alutaguse valla I lisaearlarve 2022. a. Lisaearlarve maht on 594 959 eurot. Põhitegevuse tulud suurenevad 110 562 euro võrra ja kulud suurenevad 369 415 euro võrra. Investeeringute eelarve suureneb 121 469 euro võrra. Likviidsete varade muutuse eelarveosaga suunatakse 370 878 eurot investeeringute ja põhitegevuse kulude katteks.
- Otsustati, et toimetulekutoetuse määramisel võetakse arvesse jooksval kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulude soetamiseks võetud laenu tagasimakse suuruseks kuni 6 eurot 1 m² kohta kuus, kuid mitte rohkem kui 6 kuud kalendriaastas.
- Alutaguse Vallavolikogu 29. aprilli 2021. a otsusega nr 316 on algatatud Rannapungerja küla Jahi ja Mudajärve kinnistute detailplaneering. Planeeritav ala, suurusega ca 23,6 ha, hõlmab Rannapungerja külas asuvaid Jahi ja Mudajärve kinnistuid. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on kavandada Jahi kinnistule äriotstarbeline puhkekompleks ning jagada Mudajärve kinnistust osaliselt elamukruntideks. Otsustati võtta vastu Rannapungerja küla Jahi ja Mudajärve kinnistute detailplaneering (Plaan OÜ, töö nr DP0110-21) ning tunnistada see avalikustamiseks sobivaks. Detailplaneering vastab õigusaktidele ning see on koostatud vastavuses valla ruumilise arengu eesmärkidega.

- Otsustati tunnistada kehtetuks lisaku Vallavolikogu 18. septembri 2008 otsusega nr 32 kehtestatud Kuru küla Jaaniku ja Vaarika maaüksuste detailplaneering Jaaniku tee 4 kinnistu hoonestusala asukoha osas.

- Otsustati muuta Alajõe Vallavolikogu 10. novembri 2011 otsust nr 74 „Sundvalduse seadmine“ otsuse lisaks oleva asendiplaani asendamisega ja täiendada volikogu otsuse punkti 1 ja punkti 2.

- Volikogu esimees Veljo Kingsep esitas volikogu seisukoha rahvaalgatuse petitsioonidele „Ärge sulgege arenevat lisaku Gümnaasiumi“ ja „Mina olen lisaku Gümnaasiumi sulgemise vastu“.

Algatused „Ärge sulgege arenevat lisaku Gümnaasiumi“ ja „Mina olen lisaku Gümnaasiumi sulgemise vastu“ esitati Alutaguse Vallavolikogule vastavalt 3. mai 2022. a ja 12. mai 2022. a. Alutaguse Vallavolikogu tänab aktiivseid vallaelanikke oma arvamuse esitamise eest.

Alutaguse Vallavolikogu arutas nimetatud algatusi 26. mai 2022. a istungil, kuna koolide tegevuse ümberkorraldamine kuulub volikogu pädevusse. Alutaguse Vallavolikogu koosseis ei ole vastu võtnud ühtegi otsust eelpoolnimetatud kooli tegevuse ümberkorraldamise kohta.

KOKS- i § 32 lõike 2 kohaselt esitatakse ettenähtud algatus valla- või linnavalitsusele vastava eelnõuna, millele lisatakse allkirjadega varustatud algatuse esitajate nimekirja. Kui algatatud küsimus kuulub volikogu pädevusse, esitab valitsus selle ühe kuu jooksul volikogule lahendamiseks koos omapoolse seisukohaga. KOKS- i § 32 lõike 3 alusel oli algatuste esitajate esindajatele antud võimalus osaleda algatuse arutelus volikogus. Algatuste esindaja Janar Priks kasutas seda võimalust. Samas ei esitatud algatuste esitajate poolt kummagi rahvaalgatuse puhul vastavat eelnõud. Seetõttu ei saanud volikogu võtta vastu mingisugust otsustust ega hääletada ning seetõttu saab volikogu kujunda seisukoha esitatud petitsioonide kohta. Volikogu võttis 26. mai 2022 istungil informatsiooni mõlema algatuse puhul teadmiseks.

Alutaguse Vallavolikogu 24. märtsi 2022 otsusega nr 33 algatati „Alutaguse valla arengukava 2021–2030“ osaline muutmine alushariduse, üldhariduse, huvihariduse ja -tegevuse osas. Arengukava muutmise eesmärgiks on haridusvõrgu korrastamine. Haridusvõrgu korrastamise teema on tõstatatud päevakorda seoses laste ja õpilaste prognoositava arvu vähenemisega ning suurte haridusvaldkonna kuludega eelarves (51%). Alutaguse valla rahvastik väheneb. Elanike arvu vähenemise põhjuseks on rahvastiku väljaränne. Loomulik iive on vallas negatiivne. Perioodil 2018–2021 ületab surmade arv oluliselt sündide arvu. Ajavahemikul registreeriti kokku 136 sündi ning 356 surma. Eelmiste aastate põhjal võib prognoosida, et ilmselt jätkub sama tendents loomuliku iibe osas ka 2022. a.

Haridusvaldkond on oluline valdkond valla arengus, mistõttu arengukava muutmise käigus tehakse oluline ettepanek koostada eraldi arengudokument „Alutaguse valla haridusstrateegia 2022–2030“, milles käsitletakse põhjalikumalt eelpool nimetatud valdkonda ja lepatakse kokku võimalikud strateegilised eesmärgid. Strateegia dokumenti saab hakata koostama peale arengukava muutmist.

„Alutaguse valla arengukava 2021–2030“ alushariduse, üldhariduse, huvihariduse ja -tegevuse osas esitati volikogule lugemiseks I töövõersioon. Arengukava on vallavalitsuse poolt heaks kiidetud 09. juuni 2022 korraldusega nr 254 ja suunatud avalikule väljapanekule. Avalik väljapanek toimub 16. juuni – 30. juuni 2022. Teade eelnõu avalikustamise ja avaliku arutelu toimumise kohta avaldatakse valla veebilehel. Ettepanekuid valla arengukava eelnõusse võivad esitada kõik huvitatud isikud. Kirjalikud ettepanekud esitatakse avalikustamise ajal. Avalik arutelu toimub ainult kirjalike ettepanekute laekumiste korral 4. augustil 2022. a (aeg ja koht avalikustatakse valla kodulehel ja valla Facebooki lehel), mille järel kujundab vallavalitsus omapoolse seisukoha ettepanekute osas ning esitab eelnõu volikogule vastuvõtmiseks.

Hajaasustuse programmi veevarustussüsteemide valdkonna toetuste saajad

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et 15.06.2022. a korraldusega nr 267 „Hajaasustuse programmi veevarustussüsteemide valdkonna taotluste rahuldamine“ rahuldati järgmiste isikute taotlused:

1.1. Toetuse saaja: Rein Ots
Projekti nimetus: Puurkaevu rajamine krundile Pikk 24, Tudulinna küla
Toetuse suurus: 1 547,70 eurot, sh riigipoolne toetus: 773,85 eurot. KOV toetus: 773,85 eurot. Omafinantseering: 762,30 eurot.

1.2. Toetuse saaja: Ainar Sulumets
Projekti nimetus: Sulu kinnistule veesüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 4 200,90 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 100,45 eurot. KOV toetus: 2 100,45 eurot. Omafinantseering: 2 069,10 eurot.

1.3. Toetuse saaja: Reelika Setškova
Projekti nimetus: Aia tee 8 kinnistule puurkaevu rajamine
Toetuse suurus: 3 999,90 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 999,95 eurot. KOV toetus: 1 999,95 eurot. Omafinantseering: 1 970,10 eurot.

1.4. Toetuse saaja: Aleksandr Lotta
Projekti nimetus: Lotta mü veesüsteemide rajamine
Toetuse suurus: 3 638,10 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 819,05 eurot. KOV toetus: 1 819,05 eurot. Omafinantseering: 1 791,90 eurot.

1.5. Toetuse saaja: Artur Veskus
Projekti nimetus: Struuga tee 15 veesüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 4 802,29 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 401,14 eurot. KOV toetus: 2 401,15 eurot. Omafinantseering: 2 365,31 eurot.

1.6. Toetuse saaja: Vladimir Šitov
Projekti nimetus: Kuldmaa kinnistule puurkaevu rajamine
Toetuse suurus: 2 130,60 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 065,30 eurot. KOV toetus: 1 065,30 eurot. Omafinantseering: 1 049,40 eurot.

1.7. Toetuse saaja: Rahel Treilmann
Projekti nimetus: Veesüsteemide projekt, Niine talu, Vaikla küla
Toetuse suurus: 3 577,80 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 788,90 eurot. KOV toetus: 1 788,90 eurot. Omafinantseering: 1 762,20 eurot.

1.8. Toetuse saaja: Jelena Štšeberina
Projekti nimetus: Rannasalu tee 65 veesüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 3 135,60 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 567,80 eurot. KOV toetus: 1 567,80 eurot. Omafinantseering: 1 544,40 eurot.

1.9. Toetuse saaja: Leonida Vahramejeva
Projekti nimetus: Veesüsteemid
Toetuse suurus: 2 343,66 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 171,83 eurot. KOV toetus: 1 171,83 eurot. Omafinantseering: 1 154,34 eurot.

1.10. Toetuse saaja: Nadezhda Ponomareva
Projekti nimetus: Veesüsteemi rajamine Luige tee 7 Karjamaa külas
Toetuse suurus: 3 075,30 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 537,65 eurot. KOV toetus: 1 537,65 eurot. Omafinantseering: 1 514,70 eurot.

1.11. Toetuse saaja: Annika Kivimägi
Projekti nimetus: Veesüsteemi valdkonna projekt
Toetuse suurus: 4 090,11 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 045,05 eurot. KOV toetus: 2 045,06 eurot. Omafinantseering: 2 014,53 eurot.

1.12. Toetuse saaja: Alexander Sidorov
Projekti nimetus: Unistuse, Rannapungerja küla veesüsteemid
Toetuse suurus: 906,91 eurot, sh riigipoolne toetus: 453,45 eurot. KOV toetus: 453,46 eurot. Omafinantseering: 446,69 eurot.

1.13. Toetuse saaja: Kert Raja
Projekti nimetus: Kerti kinnistul salvkaevu puhastamine
Toetuse suurus: 643,20 eurot, sh riigipoolne toetus: 321,60 eurot. KOV toetus: 321,60 eurot. Omafinantseering: 316,80 eurot.

1.14. Toetuse saaja: Hendrik Nirk
Projekti nimetus: Hendriku talu veesüsteemide ehitus
Toetuse suurus: 2 132,83 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 066,41 eurot. KOV toetus: 1 066,42 eurot. Omafinantseering: 8 067,17 eurot.

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et 15.06.2022. a korraldusega nr 268 „Hajaasustuse programmi kanalisatsioonisüsteemide valdkonna taotluste rahuldamine“ rahuldati järgmiste isikute taotlused:

1.1. Toetuse saaja: Hille Saaler
Projekti nimetus: Kogumiskaevu paigaldus, kanalisatsioonitorustiku ehitus
Toetuse suurus: 3 175,80 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 587,90 eurot. KOV toetus: 1 587,90 eurot. Omafinantseering: 1 564,20 eurot.

1.2. Toetuse saaja: Nikolay Khoris
Projekti nimetus: Permisküla, Liivaku kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 2 934,60 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 467,30 eurot. KOV toetus: 1 467,30 eurot. Omafinantseering: 1 445,40 eurot.

1.3. Toetuse saaja: Kert Raja
Projekti nimetus: Kerti kinnistule kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 2 830,08 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 415,04 eurot. KOV toetus: 1 415,04 eurot. Omafinantseering: 1 393,92 eurot.

1.4. Toetuse saaja: Vello Taar
Projekti nimetus: Mäe kinnistu kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimine
Toetuse suurus: 4 132,56 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 066,28 eurot. KOV toetus: 2 066,28 eurot. Omafinantseering: 2 035,44 eurot.

1.5. Toetuse saaja: Ethel Roost
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteemi renoveerimine
Toetuse suurus: 5 963,00 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 981,50 eurot. KOV toetus: 2 981,50 eurot. Omafinantseering: 2 937,00 eurot.

1.6. Toetuse saaja: Aire Korobov
Projekti nimetus: Varindi ja Lutska kinnistutele kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 5 262,18 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 631,09 eurot. KOV toetus: 2 631,09 eurot. Omafinantseering: 2 591,82 eurot.

1.7. Toetuse saaja: Svetlana Tsöganova
Projekti nimetus: Sörenetsi tee 32 kinnistule kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 1 993,12 eurot, sh riigipoolne toetus: 996,56 eurot. KOV toetus: 996,56 eurot. Omafinantseering: 981,68 eurot.

1.8. Toetuse saaja: Piret Viirlaid
Projekti nimetus: Mäealu kinnistu kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 3 199,92 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 599,96 eurot. KOV toetus: 1 599,96 eurot. Omafinantseering: 1 576,08 eurot.

1.9. Toetuse saaja: Artur Veskus
Projekti nimetus: Struuga tee 15 kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 1 697,71 eurot, sh riigipoolne toetus: 848,85 eurot. KOV toetus: 848,86 eurot. Omafinantseering: 2 357,09 eurot.

1.10. Toetuse saaja: Rahel Treilmann
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteemi parandamine
Toetuse suurus: 731,64 eurot, sh riigipoolne toetus: 365,82 eurot. KOV toetus: 365,82 eurot. Omafinantseering: 360,36 eurot.

1.11. Toetuse saaja: Jelena Karena
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteemi ehitamine
Toetuse suurus: 3 450,50 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 725,25 eurot. KOV toetus: 1 725,25 eurot. Omafinantseering: 1 699,50 eurot.

1.12. Toetuse saaja: Aleksandr Lotta
Projekti nimetus: Lotta mü kanalisatsioonisüsteemide rajamine
Toetuse suurus: 2 861,90 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 430,95 eurot. KOV toetus: 1 430,95 eurot. Omafinantseering: 2 076,10 eurot.

1.13. Toetuse saaja: Hillar Sarapuu
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteem
Toetuse suurus: 5 201,88 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 600,94 eurot. KOV toetus: 2 600,94 eurot. Omafinantseering: 2 562,12 eurot.

1.14. Toetuse saaja: Kaja Peet
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteemid
Toetuse suurus: 5 358,66 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 679,33 eurot. KOV toetus: 2 679,33 eurot. Omafinantseering: 2 639,34 eurot.

1.15. Toetuse saaja: Vladimir Šitov
Projekti nimetus: Kuldmaa kinnistule kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 2 693,40 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 346,70 eurot. KOV toetus: 1 346,70 eurot. Omafinantseering: 1 326,60 eurot.

1.16. Toetuse saaja: Riina Küüsmäe
Projekti nimetus: Panijärve talu kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 6 500,00 eurot, sh riigipoolne toetus: 3 250,00 eurot. KOV toetus: 3 250,00 eurot. Omafinantseering: 3 228,40 eurot.

1.17. Toetuse saaja: Nadezhda Ponomareva
Projekti nimetus: Veesüsteemi rajamine Luige tee 7 Karjamaa külas
Toetuse suurus: 3 424,70 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 712,35 eurot. KOV toetus: 1 712,35 eurot. Omafinantseering: 2 423,30 eurot.

1.18. Toetuse saaja: Jelena Štšeberina
Projekti nimetus: Rannasalu tee 65 kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 2 693,40 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 346,70 eurot. KOV toetus: 1 346,70 eurot. Omafinantseering: 1 326,60 eurot.

1.19. Toetuse saaja: Kuido Tubro
Projekti nimetus: Filtriga septiku paigaldus ja imbväljaku väljaehitus
Toetuse suurus: 3 131,28 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 565,64 eurot. KOV toetus: 1 565,64 eurot. Omafinantseering: 2 087,52 eurot.

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et 15.06.2022. a korraldusega nr 269 „Hajaasustuse programmi juurdepääsutee valdkonna taotluste rahuldamine“ rahuldati järgmiste isikute taotlused:

1.1. Toetuse saaja: Robert Valter
Projekti nimetus: Kopli kinnistu juurdepääsutee
Toetuse suurus: 4 511,24 eurot, sh riigipoolne toetus: 2 255,62 eurot. KOV toetus: 2 255,62 eurot. Omafinantseering: 2 221,96 eurot.

1.2. Toetuse saaja: Irma Virve
Projekti nimetus: Juurdepääsutee rekonstrueerimine
Toetuse suurus: 7 441,02 eurot, sh riigipoolne toetus: 3 720,51 eurot. KOV toetus: 3 720,51 eurot. Omafinantseering: 3 664,98 eurot.

1.3. Toetuse saaja: Piret Viirlaid
Projekti nimetus: Mäealu kinnistu juurdepääsutee rekonstrueerimine
Toetuse suurus: 2 836,51 eurot, sh riigipoolne toetus: 1 418,25 eurot. KOV toetus: 1 418,26 eurot. Omafinantseering: 1 397,09 eurot.

Alutaguse valla koolide õpetajate meetodite õpikojad

Anneli Bogens
Illuka Kooli direktor

Mäetaguse kooli eestvõttel 2019. aastal korraldatud Alutaguse valla koolide õpetajate meetodite õpikojad said järje 26. aprillil Illukal.

Õpikodade eesmärk on teha koostööd valla pedagoogide vahel ning jagada kogemusi õpetajalt õpetajale. Osalejaid oli kõigest meie valla haridusastutest ning lisaks ka mitmest maakonna koolist. Kokku osales 70 pedagoogi ning viidi läbi 12 õpituba.

Korraldajad ei kirjutanud neid ette, vaid kõikide koolide õpetajad pakkusid ise välja, mida nad oskavad ja mis võiks olla teistele huvitav, seetõttu oli õpitubade valik kirju. Tore oli ka see, et õpitubade läbiviijaid oli kõikidest valla koolidest.

Valikus olid sellised praktiliste oskuste õpitoad nagu salsa põhisammude õppimine, liimköites märkmiku või laseriga meene meisterdamine, varrasteta kudumine, õppemängu loomine Blooketi abil. Kogemusi ja teadmisi sai ammutada järgmistel teemadel: VEPA meetodika, muukeelsete õpilaste toetamine pikapäevarahmas, geograafia ja inglise keele

lõiming, Ukraina laste integreerimine kooli Mäetaguse Põhikooli näitel, mängud taju ja intuitsiooniga, draamameetodite kasutamine õppetöös. Koos „kooliteenija Liinega“ sai aimu, kuidas Illuka Koolis õpilastele koduloolist pärandit õpetatakse. Huvilisi jagus kõikjale.

Koostöisele õpipäevale pani täpi ansambel Boamadu esinemine, mille solist on Illuka Kooli õpetaja Peeter Priks.

Illuka Kool tänab õpetajaid, kes tegid ettevalmistusi ning viisid 26. aprillil läbi töötubasid. Aitäh kõikidele osalejatele. Traditsioon jätkub, kohtume järgmisel kevadel lisaks.

Margo Aida juhendamisel said kõik soovijad kujundada meelepärase võtmehoidja

Lenne Põdra õpetas kuidas varrasteta kududa. Fotod Ave Armor

Detailplaneeringud

Alutaguse Vallavalitsus teavitab, et **Remniku küla Allika tee suvilapiirkonna detailplaneeringu** eskiislahenduse avalik väljapanek toimub 18.07.2022 - 31.07.2022 Alutaguse Vallavalitsuses (Tartu mnt 56, lisaku alevik). Planeeringuala hõlmab Allika tee 1, Allika tee 2, Allika tee 3, Allika tee 5, Allika tee 7, Allika tee 9, Allika tee 11, Allika tee 13, Allika tee ja osaliselt Silla katastriüksuseid. Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Allika tee suvilapiirkonna kruntide ehitusõiguse korrastamine, kruntidele täiendava ehitusõiguse määramine, maakasutuse sihtotstarbe muutmise elamumaaks, piirkonna liikluskorralduse ning tehnovõrkude varustuse lahendamise. Kavandatav tegevus vastab Alutaguse valla üldplaneeringule. Planeeringuala suurus on ca 2,5 ha. Planeeringumaterjalidega saab tutvuda: www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu kohta arvamust.

***

Alutaguse Vallavalitsus võttis 21.06.2022 korraldusega nr 301 vastu **Kauksi küla Allika kinnistu detailplaneeringu**, mille eesmärk on Teemandi tee elamupiirkonna laiendamine. Planeeringuala asub Kauksi küla kompaktselt asustatud alal, Teemandi tee ja Tedre tee suvilate piirkonnas ning hõlmab Allika (22401:004:0519) kinnistut, millel asub puurkaev PRK0021992. Planeeritava ala suurus on ca 9900 m². Detailplaneeringuga on kavandatud maa-ala jagamine üheks tootmismaa (puurkaevu) ning kolmeks elamumaa krundiks.

Elamukruntidele määratakse ehitusõigus elamu/suvila ja abihoonete ehitamiseks.

Avalik väljapanek toimub 18.07-31.07.2022 Alutaguse Vallavalitsuses (Tartu mnt 56, lisaku alevik) ja valla veebilehel www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada planeeringu kohta arvamust.

***

Alutaguse Vallavolikogu võttis 30.06.2022 otsusega nr 46 vastu **Rannapungerja küla Jahi ja Mudajärve kinnistute detailplaneeringu**, mille eesmärk on kavandada Jahi (81501:005:0275) kinnistule äriotstarbeline puhkekompleks ning jagada Mudajärve (81501:005:0002) kinnistu osaliselt elamukruntideks. Planeeringuala suurus on ca 23,6 ha.

Planeeritav ala asub Rannapungerja külas Peipsi järve ja Rannapungerja jõe vahelisel alal. Tege mist on valdavalt metsaalaga, kus on teostatud nii lage- kui harvendusraiet. Planeeringualal on kavandatud 28 elamumaa, 2 transpordimaa, 1 haljasala ja 2 osaliselt ärimaa sihtotstarbega krunti puhkekompleksi tarbeks. Juurdepääs planeeringualale on tagatud olemasolevalt Mäda järve teelt, mis tuleb koos riigitee ristmikuga rekonstrueerida. Detailplaneeringuga on tehtud ettepanek Alutaguse valla üldplaneeringu muutmiseks elamukrundi minimaalsuuruse vähendamise ning Rannapungerja jõe ja Peipsi järve ehituskeeluvööndi vähendamise osas.

Avalik väljapanek toimub 19.07-17.08.2022 Alutaguse Vallavalitsuses (Tartu mnt 56, lisaku alevik) ja valla veebilehel www.alutagusevald.ee/avalikud-valjapanekud. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada planeeringu kohta arvamust.

***

Alutaguse Vallavolikogu tunnistas 25.06.2020 otsusega nr 269 kehtetuks lisaku Vallavolikogu poolt 2008. aastal kehtestatud Kuru küla Jaaniku ja Vaarika maaüksuste detailplaneeringu Jaaniku tee 5 ja Jaaniku tee 6 hoonestusalade asukohtade osas.

Detailplaneeringu kohaselt on Jaaniku tee 5 ja Jaaniku tee 6 kruntidele antud ehitusõigus kuni kahele kahekorruselisele hoonele. Hoonete suurim ehitusalune pind on 375 m² ja kõrgus kuni 8 meetrit. Kinnistu omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda, viia läbi maakorraldustoimingud Jaaniku tee 5 ja Jaaniku tee 6 vahelise krundipiiri korrigeerimiseks ning nihutada hoonestusala. Ülejäänud detailplaneeringuga määratud ehitusõigus ja -tingimused jäävad kehtima.

Planeeringu osaline kehtetuks tunnistamine ei takista detailplaneeringu terviklahenduse elluviimist kehtima jäävas osas. Detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamise otsusega on võimalik tutvuda Alutaguse valla dokumendiregistris: http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/dokument/4345284.

Info korvpalli kohta lisaku Gümnaasiumis

Kairi Hõbemer
Alutaguse valla abivallavanem

Reinar Halliku Korvpallikooliga lepingut ei uuendatud, selleks oli mitmed põhjused, mida me selles infos ei aruta. Vallavalitsuse töötajad ja kooli direktor on korduvalt lubanud, et kõik, kes soovivad gümnaasiumis valida valikaineks korvpalli, saavad seda teha. Selleks, et õpilastel ja lastevanematel oleks seda kergem teha, anname teada, et alates augustist alustab lisaku Gümnaasiumis lisaks uue treenerina tööd Lehar Kumari. Augustis toimub ka korvpallilaager, kus õpilased tutvuvad teeneriga ja vastupidi. Täpsem info saadetakse õpilastele otse või kui infot ei ole saadud, küsige ise julgelt koolist. Klubisid, kus õpilased mängida saavad, on rohkem kui üks ja täpsemad kokkulepped selles osas tehakse treeneritega koostöös. Samuti käivad hetkel läbirääkimised Jõhvi Spordikooliga, et sügisest pakkuda õpilastele võimalusi trennida ka teistel spordialadel kvalifitseeritud treenerite käe all ja saada valikainetena ka muid spordialasid.

Alutaguse valla ettevõtja, teenusepakkuja!

Alutaguse vallaelanike Facebooki grupis on vahel näha küsimusi, kas keegi tegeleb ühe või teise teenuse pakkumisega meie vallas. Sama teema on ka mujal jutuks tulnud. Ilmselt sõidame nii mõnigi kord toote või teenuse järgi kusagile kaugemale teadmata, et saaksime asjad aetud kodus lähedal. Tehke endid tarbijatele kättesaadavaks, et inimesed saaksid kasutada just kohalike ettevõtete teenuseid ja tooteid.

Ootame infot 10. augustiks.

Palun pange kirja oma ettevõtte nimi, tegevusala, aadress, e-posti aadress, telefoninumber ja kodulehe aadress (juhul kui on) ja saatke toimetuse aadressile: toimetus@alutagusevald.ee.

ARBORWORKS OÜ

www.arborworks.ee
+372 58 50 9873
info@arborworks@gmail.com

- Arborist
- Ohtlike puude langetamine ja puude hooldus
- Oksade purustamine (hake) ja äravedu
- Aiandustööd (viljapuude hooldus, hekkide pügamine)
- Kändude freesimine
- Lumekoristustööd katustel
- Jääpurikate eemaldamine
- Katuse pesu survepesuriga
- Teised kõrgtööd

Samas rendime välja ka seadmeid (tõstukid, kännufreesid, puiduhakkurid, B kategooria kallurauto, saed jne)

DEKORENT OÜ

www.dekorent.ee
+372 5693 1659
dekorentee@gmail.com

Peotarvikute rent. Löbusad, maitsvad ja meeldejäävad elamused Teie üritusele.

Pakume renditooteid üritusteks ja tähtpäevadeks – sünnipäevad, elamused mängutoas, saunaõhtud, aia- ja soolaleivapeod, firma üritused, *babyshower* ehk beebipidu või mõni muu meelelahutust vajav üritus.

Meie tootevalikust leiab pehme jäätise jäätisemasina, jääjoogimasina, õhkbatuudi ja veebatuudi, peotelke ning teisi peotarvikuid.

TMWorKs OÜ

+372 5568 7725
tonumoorast@gmail.com

- Muruniitmine ja trimmerdamine
- Atv-metsaveokäruga puitmaterjali väljavedu
- Kaeve- ja planeerimistööd

Alutaguse rahvusparki külastuskeskus

Tabasin end ühel päeval mõttelt, et ei olegi aru saanud, kus asub Alutaguse rahvusparki keskus. Olen näinud silte Iisaku ja Kauksis. Üritasin siis googeldada ja sattusin pisut segadusse. Esimene vaste päringule, mis tuli RMK lehelt, pakkus välja Kauksi külastuskeskuse ja kohe sinna otsa kaitsealade leheküljel, mis pakkus välja Iisaku loodusmaja. Kumb siis? Või mõlemad? Egas midagi, tuli asja uurima hakata, kas tegemist on konkurentidega või teineteist toetavate asutustega.

Merle Pikhoff
Toimetaja

Alutaguse rahvusparki külastuskeskuse teabejuht Aune Ferschel, mis vahe on nendel kahel majal?

Alates 2021. aastast on meie RMK Kauksi külastuskeskusele uus nimi, Alutaguse rahvusparki külastuskeskus. Kõik sai alguse Alutaguse rahvusparki loomisest ja kuna kaitsealade ja rahvusparkide on RMK haldusalas, siis on riik pannud meile kohustuse neil aladel tegeleda külastuskorralduse ja teavitustegevusega. Nii tuli siia rajada, nagu mujal eesti rahvusparkides, külastuskeskus koos rahvusparki tutvustava ekspositsiooni ja teabepunktiga. Lisaks pakume ka loodusharidusprogramme ja korraldame temaatilisi üritusi. Keskkonnaamet on kaitsealade ja rahvusparkide kaitse korraldaja, nemad külastuskorraldusega ei tegele. Iisakus asub Keskkonnaregistri Iisaku looduskeskus, kus viiakse läbi keskkonnateemalisi programme, lisaks saab süvitsi infot rahvusparki

kaitseväärtuste kohta ja töötavad keskkonnaspetsialistid, kes tegelevad rahvusparki looduskaitse küsimustega. Seega teenime me ühte „jumalat“, Alutaguse rahvusparki, ühed korraldavad külastust, teised reguleerivad kaitsetingimusi ja me pole konkurendid.

Tänane külastuskeskuse hoone on ilmselt ehitatud metskonnaks, mis selles majas veel on olnud? Kuidas Sina oled selles majas n-ö perenaise rolli täitnud?

Olen selles majas töötanud avamise hetkest alates, sellest ajast kui hoone tuli üle külastuskorralduse osakonnale ja hakkas kandma loodushariduse edendamise funktsiooni. Järgmisel aastal saame pidada juba 20. sünnipäeva.

Looduskeskuses (algusaastate nimi) ehk siis vanas metskonna hoones asuvad töökabinetid, õppeklass ja esimene ekspositsioonisaal läbi kahe korruse, mis tutvustab Ida-Virumaa erinevaid pinnavorme ja metsade majandamist läbi aegade. Teisel korrusel on ööbimisvõimalus 23 lapsele, 3 temaatilist tuba koos

köögiga, kus igas toas „elavad“ erinevad loomad. Kogu sisustus on valminud käsitööna ühe meistri poolt.

2003. aastal alustasime oma tegevust ühes hoones, mida toetas kasutamiskõlblikuks renoveeritud kõrvalhoones asuv metsaklass. Seal korraldasime ka kõik need aastad seeneperepäeva seenenäitust. Aastatega hoone väsis ja vajab uut hingamist. Kuna 2018. aastal avati Alutaguse rahvuspark, oli vaja luua rahvusparki külastuskeskus. 2020. aastal hoone lammutati ja 2021. aasta juunis avasime uue hoone nimega Alutaguse rahvusparki külastuskeskus.

Keskusest saab vajaliku info kätte 24/7. Õuealal on 5 valgustatud infoendit kolmes keeles, hoones sees aga rahvusparki tutvustav püsiekspositsioon, mis on üles ehitatud erinevatele meelele. Ma ei tea hetkel ühtegi teist püsinaätust Eestis, kus ei ole seintel ühtegi teksti ja kogu emotsiooni saad kätte 26 minutit pimedas kinosaalis filmi vaadates. Kogu saal hakkab filmi ajal elama. Samas hoones asub ka teabepunkt, mis on üks kahest RMK infopunktist, teine asub Narvas. Mõlemast saab infot rahvusparki ja RMK puhkamisvõimaluste kohta Ida-Virumaal ja ka mujal Eestis.

Kes on maja külalisteks? Kas ka meie valla inimesed on maja üles leidnud ja omaks võtnud?

Erinevatel hooaegadel on erinevad huvigrupid. Talvel ja kevadel on ülekaalus õpilasgrupid. Suvel sõpruskonnad, erinevad ekskursioonigrupid, matkajad, ka välismaalased. Sügiseti ülekaalus matkajad ja õpilased. Oma valla inimesi on kahjuks kõige vähem. Aga küllap oma rahvas arvab, et siin elades teavad nagu nii juba kõike ja väljasõiduks plaane tehes tahetakse ikka kuskile kaugemale minna.

Keda eelkõige külla ootate? Mida neile pakute? Kuidas kohalik elanik asjast osa võiks saada, kui äkitselt pühapäeva hommikul tuleb mõte, et peaks perega midagi ühiselt ette võtma?

Kui tekib soov koos perega kodukanti avastada, on matkaseikluse põhjalik planeerimine heade elamuste alus, see kogemus võib olla välismaisest reisist isegi vingem. Alustada võiks meie kodulehest loodusegakoos.ee. Veelgi parem oleks tulla meie keskusse, vaadata üle piirkonda tutvustav ekspositsioon ja pärast seda minna loodusesse kuulud ja nähtud oma silmaga avastama.

Seda olen ma märganud küll, et sügiseti toimuvad näiteks seeneperepäevad. On teil veel sündmusi, kuhu külalisi ootate? On need traditsioonilised või ühekordsed?

Sünnimuseid järgmiseks aastaks me planeerime juba sügisel. Plaanis on 2-3 üritust, kuid juurde võib tulla jooksvalt RMK ühiselt planeeritavate tegevusi. Loodusõhtutega püüame inimestega kohtuma tuua tuntu ja huvitavaid looduseinimesi. Seeneperepäevast on saanud juba traditsioon. Covidi tõttu jäi aasta vahele. Viimastel aastatel on üritusest saanud maitseelamuste päev, kus mekitakse otse pannilt erinevaid seeni sibula ja kartuliga. Eelmisel aastal lisandus juurde seenehoidised.

Hetkel on käimas fotokonkurss „Kohtumine Virumaa karuga“, mis kestab kuni septembri lõpuni. Vaata ka kodulehte loodusegakoos.ee. Ootame pilte kohtumisest karuga ja huvitavat kohtumise lugu pildi juurde. Konkurss lõpeb tänamisega ja loodusõhtuga külastuskeskuses. Loodusõhtule on oodatud kõik.

Mida uut puhkealadelt võib leida? Seda oskab ilmselt kõige paremini rääkida RMK Põhja-Eesti piirkonna külastusala juht Heinar Juuse.

Uusi objekte meil plaanis juurde rajada ei ole, pigem korrastame ja uuendame täielikult olemasolevaid. Nii on saanud uue näo Iisaku vaatetorni ümbrus ja selle taga olev lõkkekoht. Püüdsime need kaks objekti omavahel rohkem siduda, rajasime täiesti uue taristu ja kahe objekti vahele valgustatud kõnnitee. Rekonstrueerimistööd on alanud ka Jõuga lõkkekoha juures. Vahetusse läheb kogu lõkkekoha taristu, rajame uue parkla, lõkkekohad, trepi ja laudtee alla järve äärde ning ka pontoonidel ujumissilla. Aasta lõpuks saab täiesti uue näo ka Poruni matkarada ja järgmise aasta kevadeks Agusalu rattarada ja lõkkekoht ning ära tuleb märkida laudtee rajamine Agusalu lõkkekoha juures Imatu järveni. Meie hooldusala hõlmab kogu Ida-Virumaad ja siilukese ka Lääne-Virust.

Kas inimesed on toredad ja head ning oskavad hinnata neile pakutavaid võimalusi (isegi tualettpaber viiakse keset metsa)?

Ma olen ikka öelnud, et inimeste käitumine on muutunud, lõhkumisi on aina vähem ja enda järel koristatakse hoolsamalt. Väga loodan, et tulemust on kandnud aastatepikkune teavitustöö ja suunamine. Oleme tähele pannud, et kui taristu on uus ja korras, siis ka lõhkumisi on vähem. Aeg ajalt potsatab meilboksi ka tänuavaldusi, see teeb seest soojaks ja seda jagan ka kohe oma meeskonnaga, et ka nende motivatsiooni tõsta. Siinjuures tahan tänada kõiki häid inimesi, kes suhtuvad külastusel meie objektidesse hoolivalt.

Fotod Matti Kämärä

Suure koogiteoga suurde suvesse

Jaana Toss
Alutaguse Huvikeskuse raamatukogude juht

Idee, kooli lõppu ja suve algust just pannkookide küpsetamisega tähistada, tuli Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu lastetöötoimikonnalt. Kuna pannkookidest peavad lugu nii raamatukoguhoidjad kui ka kõik väikesed ja suured noored, otsustasid Kurtna raamatukogu ja Kurtna noortekeskus üleskutsega ühineda.

Teisipäeval, 21. juunil tervitatigi äsja saabunud suve suure koogiteoga – juhendaja Aire valvsa pilgu all segati tainas

kokku ning igaüks sai vähemalt ühe pannitäie kooke ise valmis küpsetada. Need, kes parajasti panni juures olema ei pidanud, lugesid teistele ette jutte ja luuletusi kookidest ning enne sööma hakkamist lauldi koos pannkookilaulu. Köht mõnusalt täis, asuti joonistama. Noortele jagas näpunäiteid ning korraldas põnevaid joonistamismänge illustraator Marja-Liisa Plats.

Päeva lõpuks leidis veelkord kinnitust ammutuntud tõde: parim aastaaeg on suvi ja parim söök on pannkookid!

Aitäh, Mirjam ja Aire, kaasaaitamise eest! Pikk pai teile, noored, et päevast rõõmuga osa võtsite! Tuhat tänu, Marja-Liisa, vahva töötoa korraldamise eest!

Fotod: Mirjam Vinkler

Illuka õpilased kaardistasid projektipartneritega milliseid teadmisi ja oskusi võis tulevikus tarvis minna. Foto Ave Amor

Rahvusvaheline kevad-suvi Illuka Koolis

Ave Amor
Illuka Kooli huvi- ja projektijuht

Illuka Kool osaleb kolmes rahvusvahelises Erasmus ja Nordplus projektis. Kuna reisimine ja kokkusaamised on olnud paar aastat piiratud, siis nüüd on mitu projektikohtumist kogunenud mai- ja juunikuusse.

2.–6. maini viibisid meie kooli õpetajad Airit Vaitmaa, Kristi Klaamann ja Ave Amor Nordplus projekti „Digital Creative Education” raames Vilniuses Leedus. Osalesime erinevates töötubades, tegime ettekande digitaalse loovuse arendamisest meie koolis ja tutvusime kohaliku kultuuriga. Nädala jooksul saime põnevaid ideid tundide mitmekesistamiseks ja hea võimaluse oma inglise keelt praktiseerida.

9.–11. mail võõrustasime Illukal projekti „Future Skills Future Citizens” raames Erasmus+ partnerkoolide õpetajad Suurbritanniast, Saksamaalt ja

Hispaaniast. Kui eelnevatel kohtumisel olime peamiselt võrrelnud ja vaadeldud, kuidas käsitletakse PSHE-ga (Personal, Social, Health and Economic education) seotud teemasid erinevates riikides, siis sel korral võtsime töötubades fookusesse vajalikud teadmised, oskused ja pädevused tulevikus. Loomulikult leidsime aega armsatele külalistele ka kohalikku kultuuri ja vaatamisväärsusi tutvustada.

Kaks aastat tagasi rahastuse saanud õpetajate Erasmus+ õpirände projekt pealkirjaga „Läbi rahvusvahelise mõõtme loovamaks ja ettevõtlikumaks kooliks” on nüüdseks samuti käivitunud ja esimene õppekäik tehtud. 8.–14. mail osales õpetaja Kristi Vaarmann koolitusel „All Aboard the Primary Classroom – Methodology for Primary Teachers” Malta Vabariigis.

Tihe projektihooaeg jätkus. 7.–11. juunil viibisid Illuka Kooli õpilased Herta Rajas, Anastassia Romanenko, Markus Grinfeld ja Timofey Goshka ning õpetajad Ave Amor, Anneli Dietrich ja Katrin Pool

Erasmus + projekti „Future Skills Future Citizens” raames Saksamaal. Õppetegevus toimus ühes Alam- Saksi liidumaa väikelinna nimega Brake. Nädala jooksul tutvuti projektipartneri kultuuri, kooli ja õppekorraldusega ning loomulikult jätkati tulevikukooli teemadega. Õppereisi jooksul külastati ka mitmeid tuntud vaatamisväärsusi. Külastati teaduskeskust Universum ja Bremenhaveni linnas asuvat kliimamaja, lisaks käidi ekskursioonil Bremeni linnas ja jahutati varbaid Põhjameres. Vaatamata sellele, et teekond koju kujunes pikaks ja väsitavaks, saime lisaks suveniiridele kaasa ka lugematult palju imeilusaid mälestusi ning mis kõige tähtsam – igäüks oli saanud reisi jooksul mitme uue sõbra võrra rikkamaks.

Ka koolivaheaeg jätkub tegusalt rahvusvaheliselt: projekt „Future Skills Future Citizens” viib meid 21.–25. juunil Hispaaniasse Seville ja 11.–15. juulil toimub sama projekti lõpukohtumine Suurbritannias Tornbridges.

Foto: Mirjam Vinkler

Kärolin Kivestu
Alutaguse Huvikeskuse juhataja,
õpilasmaleva projektijuht

4.–16. juulil toimus Alutaguse Õpilasmalev. Malevlased olid taas valmis käised üles käärima, et kõik planeeritud tööd vallas saaksid tehtud ning malev lõbusalt veedetud. Ka sellel aastal oli malevakavas palju töid valla erinevates piirkondades. Malevlased ulatasid oma abikäe valla parkide, spordiobjektide, avalike mänguväljakute ja asutuste ümbruste korrastamisel. Sellel aastal oli Alutaguse Õpilasmalevas töötamas 60 noort üle kogu valla. Kahe nädala jooksul oli malevlastel võimalus proovida erinevaid töid ning osaleda maleva ühisüritustel.

Esimesel päeval pärast tööd kogunesid kõik malevlased Iisaku, Kurtna ja Mäetaguse rühmadest koos rühmajuhendajatega Alutaguse Õpilasmaleva avamisüritusele Mäetagusele. Sünnimus algas rongkäiguga Mäetaguse rahvamaja juurest mõisaõuele. Mõisa juures toimus Alutaguse vallavanema Tauno Vöhmari poolt malevlaste tervitamine ning kõikidel malevlastel maleva vande lausumine. Malevlased lubasid vannet andes teha kvaliteetset tööd ning mitte araks lüüa ühegi töö ees. Peale vande lausumist toimus traditsiooniline malevlaste ristimine veepritsidega. Avamisüritusel korraldati lisaks tutvumismänge, et valla noored omavahel paremini tuttavaks saaksid ning suunduti seejärel koduteele.

Kuna maleva jooksul anti kõikidele rühmadele ülesandeks teha ka oma malevafilm, siis oli korraldatud noortele ka filmimise koolitus. Filmikoolitusel tutvustati noortele filmimiseks vajalikke tehnilisi vahendeid, räägiti erinevat

filmimise võtetest ja monteerimise võimalustest ning noortel oli võimalus õppida ka lühivideo tegemist.

Möödus tihe töönaeral ning juba esimese nädala lõpus koguneti Iisaku staadionile, kus toimus spordipäev, mille valmistas ette Iisaku rühm. Toimusid erinevad teatevõistlused ja pallimängud.

Teise nädala alguses kohtuti taaskord Mäetagusel, kus toimus osaluskohtuvik. Igal aastal on traditsiooniks saanud, et malevlased saavad kokku osaluskohtuvikus ning arutavad teemade üle, mis puudutavad noori ning noorte elu Alutaguse vallas.

Ka sellel aastal kohtuti taas, et panna pead kokku ning arutada, kuidas muuta Alutaguse vallas noorte elu veelgi paremaks. Kõik osaluskohtuviku teemad olid seotud Alutaguse valla ja noortega. Pärast laudkondlikke arutelusid tehti ka kõikidest teemadest kokkuvõtteid. Ühisel kohtumisel tulid esitlusele ka malevalaulud, mille iga rühm pidi ette valmistama.

Maleva lõpetamine leidis aset Kurtnas, kus toimus lõpupidu, malevafilmi vaatamine ja aasta malevlaste valimine. Tublimate ja osavamate malevlaste väljaselgitamiseks valiti igast rühmast 2 malevlast, kes saadeti maleva lõpupeol võistlustulle. Aasta malevlaste kandidaate olid ette valmistatud mitmed katsumused, mis nõudsid käte osavust, nutikust, taiplikkust ja kiirust. Aasta malevlasteks said 2022. aastal Angelica Igoševa Kurtna rühmast ja Karl Aasamets Mäetaguse rühmast. Ühise lõpupeo lõpetas disko.

Loodetavasti oli ka selleaastane malev kõigile osalistele meelde jääv ning malevlased nautisid koos veedetud aega, said uusi kogemusi ning sõpru kogu eluks.

Alutaguse Õpilasmaleva Iisaku rühmajuhut Sirly

„Õpilasmalev on suurepärane võimalus noortel teenida taskuraha, saada esimesed töökogemused ning veeta sõpradega produktiivselt aega. Meeleolukad kaks nädalat möödusid justkui linnutiivil koos tööka ja toredate seltskonnaga.”

Foto: Auli Isakar

„On kallis mulle kodupaik, nii hea olla siin...”

Monika Normak

Just sellist emotsiooni kandis 6. Tudulinna Päeva koosviibimine! Keerates autoga Ranna-Pungerjalt Tudulinna poole, hakkab hinges helisema see MISKI, mis saadab tudulinlasi ja lahti ei lase. Meie juured on tugevalt Tudulinna mullas. Igal suvel näen seda äratundmisrõõmu oma kodukandi inimeste silmades, tunnen käepigistust ja kallistust, kuulen tervitust ja tänusõnades. Mis saab olla veel parem kui näha inimeste siirast rõõmu. Ma tänan südamest Alutaguse Vallavalitsust jätkuva toetuse eest, et teha meie üritus võimalikuks! Oma tuge ja abi pakkusid ka Avinurme Apteegi puhveti virgad naised! Heli Habakuk, tänan! Kaasa aitasid Tudulinna kauplus ja Laiuse aiand Mairoos. Suur tänu! Külalisele jäävad märkamatuks tuhat väiksemat ja suuremat tööd- toimetust, mida tegemata ei toimuks midagi. Siin tulevad mängu minu täiskohaga abilised Gerry Lehismets ja Heli Inno. Minu siiras tänu teile! Tänan Küllike Uueküla ja Auli Isakar! Teie abiga oli kohv laual ja emotsioonid said jäädvustatud fotodele! Kõigile abilistele sügav kummardus! Tänamist ei saa veel lõpetada, sest päeva täitsid meelelahutusega Ilmar Isakar, kes laulis südamed soojaks, Meeme Saareväli ja Lauri Väinmaa panid helisema kontrabassi ja klaverikeeled, naisansambel koosseisus Marge Pihlak, Zinaida Pikhoff, Milvi Roosiväli, Eve Palm, Reet Tsernant, Malle Innos ja Virve Kuldorg üllatasid kõiki nooruslike hääletega, kergejalgsed Rabaroosid oma juhendaja Eha Pärnikuga töid kaasa meenutusi Naiste Tantsupeolt ja Avinurme Suveteater koosseisus Raido Raja, Priit Pärn, Laura Johanna Kask, Jaanus Kõrre ning juhendaja Mari Oolberg panid oma jandiga „Lehm ja pruut” lõbusa punkti. Kõiki etteasteid sidus laulu ja tantsumuusikaga Toomas Anni. Meie vana armas rahvamaja pidi ennast lausa puhevile ajama, et külalised ära mahutada! Saigi kokku selline pikemat sorti tänuavaldus, aga kõige siiramat tänu ongi väärt need, kes alati valmis panustama teiste rõõmu nimel. Minu lugupidamine armsad! Uute kohtumisteni Tudulinna!

VI Ida-Virumaa lasteaedade laulu- ja tantsupidu toimus Illukal

Anneli Bogens
Illuka Kooli direktor

Illuka Kooli lasteaia korraldada oli sel aastal Ida-Virumaa lasteaedade laulu- ja tantsupidu „Pidu meie tänavas“. Seekord siis järjekorras juba kuues. Võõrustasime 28. mail Illukal ligi 200 last ja nende juhendajat, lisaks lastega kaasas olnud lapsevanemad. Kokku osales peol 13 lasteaeda 15 laulu- ja tantsurühmaga.

Peo ettevalmistamisega alustati Illukal juba 2020. aastal, kuid koroonapiirangud lükkasid seda aina edasi ja edasi. Vaatamata takistustele olime

kogu aeg optimistlikud, et ühel päeval suur pidu ikka toimuda saab. Peo hing oli Illuka lasteaia muusika-õpetaja Tiina Nutov, kes pani kokku peo repertuaari, kogus kokku fonogrammid ja tantsukirjed ning jagas neid osaleda soovivud lasteaedadele.

Kuna peo ettevalmistamise aeg oli pikk, siis jõudsime selle aja jooksul osalevate lasteaedade õpetajatega peo repertuaari õppimiseks korduvalt kohtuda nii Illukal kui ka veebis ning eelmiseks kevadeks lauludest ja tantsude kokku panna ka virtuaalse peo.

Käesoleva aasta 28. mail sai lõpuks kauaoodatud ja -harjutatud laulu- ja tantsupidu teoks. Kuigi meie Illuka staadion ei ole nii suure hulga pealtvaatajate

jaoks, kompenseerisid selle rõõmsad osalised, sõbralikud lapsevanemad ning muidugi ka ilmataat, kes alles peo lõpus veidi kärsituks muutus.

Tagasiside peole oli suurepärane. Kiideti, et pidu oli ilus ja piisavalt pikk, ei tekitanud lastes igavust. Kiitust pälvis ka hea repertuaar ning iga lasteaia tegelev loomakostüümis tegelane, kes vajadusel juhendas ja aitas.

Sellise ettevõtmise korraldamine sõidutas meid mugavustsoonist välja, aga just nii need päris asjad juhtuvadki. Need, mis puudutavad, liigutavad ja jäävad meelde.

Ma tänan kõiki kolleege, kes tegid kõik selleks, et Ida-Viru lasteaedade laulu- ja tantsupidu kulgeks

viperusteta: õpetasid lastele selgeks laulu ja tantsu, suhtlesid lapsevanematega, aitasid lastel sisse lugeda vaheteksid, jagasid ideid ja mõtteid, panid paika logistika, korraldasid parkimist, tundsid huvi, kuidas saaks veel aidata ... jne, jne.

Pikk pai tublidele laulu- ja tantsulastele, kes peol särasid ega kartnud päikest ega külma.

Suur tänu ka lapsevanematele, kes on alati toetavad ja suurele peole kaasa elama tulid.

Aitäh, Alutaguse Vallavalitsus! Aitäh, Balbiino AS jäätiste ja Kaitseliit telkide ning Aulis Pärnpuu medalite ja dirigendipuldi meisterdamise ning peo fotodele jäädvustamise eest!

Kolm päikeselist päeva Sangastes

Kaja Tina,
Iisaku Kunstide Kooli kunstõpetaja

Kahel viimasel suvel oleme joonistanud ja maalitud oma koduvalla piires. Pildid said küll tehtud, aga traditsiooniline laagrimelu jäi olemata. Tundsin sellest puudust. Tänavu Covidist tulenevaid piiranguid ei olnud ja otsustasime sõita kodust kaugemale, Lõuna-Eestisse. Valgamaa kultuurikants Sangaste tundus olevat laagriks just õige paik.

Enne laagripaika jõudmist põikasime korra Sangaste Andrease kiriku juurde. Väikeseid maakirikuid on tore avastada, nende puhul on tuntav paikkonnale omane hõng hoolimata sellest, mis ajastul või mis stiilis hoone ehitatud on. 1742. aastal valminud Sangaste praegusele kirikule annab lisaväärtust veel asjaolu, et sealne orel on valmistatud 1924. aastal Eesti tuntuimate orelimeistrite vendade Kriisade poolt.

Jõudsime Sangaste lossi juurde. Seal ta seisis – oma täies ilus ja uhkuses. Kas me ööbime lossis? Päriselt??? Jah, päriselt! Meid võttis vastu äärmiselt lahke ja sõbralik pererahvas. Valisime toad, saime teada, kus mis asub, söime lõunat ja läksimegi lossi ümbrusesse joonistama. Lapsed valisid joonistamiseks sobiva motiivi ise, oli palutud ainult esimesel päeval lossi mitte joonistada, sellega oli plaan tegeleda järgmisel päeval. Võib juhtuda, et esimesel päeval ei ole veel mõtted päris seal, kus peaks ja käsi on ka natuke ehk roostes ning pilt ei pruugi õnnestuda. Aga meil õnnestusid absoluutselt kõik pildid! Ja miks ei pidanukski – lossi ümbrisevad hooned ja park pakkusid palju huvitavaid võimalusi, igaiks leidis selle, mis just teda kõnetas. Kaasas olid meil värvipliatsid, harilikud pliatsid, akvarellid, pastellid, õlipastellid ja guaššvärvid, igaiks võis nende vahel valida. Tingimuseks vaid, et oleks tehtud nii joonistusi kui maale.

Lossi läheduses paiknevad infotahvlid pak- kusid igakülgselt teavet lossi ja tema omaniku

„rukkikrahv“ Bergi kohta. Palusime lastel kõik läbi lugeda ja loetu kõrva taha panna. Õhtul oli viktoriini, mis kuulub ka juba laagri traditsioonide hulka nagu ka vanasõnade ja kõnekäändude lavastamine, mis tekitab alati palju elevust. Päev möödus lennates. Enne tutuminekut jõime piparmünditeed ja söime moosi-saia. Laagrimeelset keedab tavaliselt kunstiopetaja rabarberitest ja apelsinidest, nii ka seekord.

Teisel päeval tutvustas proua Sveta, kauaaegne kohalik kooliõpetaja, meile lossi ehitamise lugu ja krahv Bergi tegevust. Tuulelipp lossitorni tipus näitas arvu 1881. Just see ongi lossi valmistamise aasta. Krahv Berg käis nooruses põllumajandust Inglismaal õppimas ja armus seal ühe jõuka aadlimehe tütrasse. Kahjuks pidi krahvi süda murtud saama – teda ei peetud vääriliseks partiiks. Sellest sündis soov ja tahe ennast tõestada. Saadud priske päranduse abil ehitatud tore loss oli selleks üks hea võimalus. Krahv Berg oli tuntud oma uuendusmeelsuse poolest. Lihtsalt hämmastav, millega ta kõik oma elu jooksul tegelda jõudis. Kuulus Sangaste rukkisort on samuti tema aretustöö tulemus. Proua Sveta teadis lõputult huvitavaid lugusid rääkida, muuhulgas pidi lossis ka kummitama ... Lõpuks sai ka torni ronitud ja sealt krahv Bergi valdustele pilk peale heidetud.

Mida muud siis peale kahetunnist ekskursiooni joonistama-maalima asuda kui mitte lossi! No üks ütlema keeruline ja detailiderohke ehitus noore kunstniku jaoks! Krahvihärra ise oli projekteerimise juures suur osaline olnud ja historistsitlik ehitus on tugevasti inglise mõjutustega, meenutades üsnagi Windsori lossi. Lossi valmistamiseks on kulunud 1 450 000 tellist, hoonel on 168 akent ja 99 ruumi. Miks 99? Sest ainult tsaaril võis olla tube 100 või rohkem. Kuidas kõik see ühele paberile ära mahutada? Meie püüdsime võtta jõukohase ülesande, valides maalimiseks lossist mingi osa. Jällegi valmisid väga toredad pildid. Lossi külastajad uudistasid mõõdamines meie tegevust ja imestasid, kuidas lapsed küll nii hästi oskavad.

Kui pildid valmis, saime võimaluse külastada lossi kõrval asuvat ringtalli, mis tegutseb külastuskeskusena. Küll oli seal alles põnev ekspositsioon! Paljusid asju võis ise proovida ja avastada, pahaks ei pandud midagi. Roniti krahv Bergi autosse, prooviti lehma mullaži seljas ratsutamist, passitati selga endisaegset riietust ja löödi ka valku. Täielik elamus! Õhtuks oli õpetaja Pillel jällegi viktoriini küsimused ette valmistatud ja sellele järgnesid vanasõnade lavastamine ja teejoomine. Uni tuli ruttu.

Kolmandal ja ühtlasi viimasel laagripäeval joonistasime lossihoone detaile. Jäädvustati tuulelippu, krahvi metallist monogrammi lossi sissepääsu seinale, lillepotte ja muudki, mida lossioel märgata oli. Laagri lõpetas traditsiooniline *pop-up* näitus meie töödest, mida palusime ka lossirahval uudistama tulla. Piltide rivi oli tore ja mitmekesine, võime oma õpilaste üle uhkust tunda. Sügiseks sätime Iisaku Kihelkonnamuuseumis üles looduspraktika tööde näituse. Olge siis varmad külastama.

Kolm laagripäeva olid täis päikest ja laste naerukilkeid. Kõik, milles olime kokku leppinud, toimus. Peeti kinni kellaegadest ja öörahust. Kolmandaks päevaks oli ka söögiisu juba suurepärane. Kõik toidud maitsesid. Unustasin mainida, et püüdsime teha nutivaba laagri. Ja ka see kokkulepe pidas päris hästi. Tundub, et see polegi päris võimatu missioon.

Koduteel sõitsime läbi Pukast. Külastasime sealse kunstikooli õpilaste tööde näitust Puka rahvamajas ja kohtusime lapsi juhendanud kunstniku Esti Kittusega. Proua Esti töötas pikka aega Vanemuise teatris lavakunstnikuna ning pensionieas võttis juhataja Puka Kunstikooli. Pukas käib vilgas kultuurielu, mille eesotsas on proua Katrin Uffert, kes rääkis meile sealsetest tegemistest ja käidud sai ka rahvamaja tornis.

Kõik see tehtud, ootas koju sõit. Juba oma koduvallas, Kauksi metsa vahel, liipas päris kena kogukas karu üle maantee. Põnevust seega ikka lõpuni!

Suured tänu õpetaja Pillele asju ajamast, Kristiinale õpilaste juhendamisel abiks olemast ja eriline tänu abivalmide bussijuhile onu Aarnele.

Põlvkond mehi on peale kasvanud sellest ajast kui mina viimati 12 aastat tagasi meeste tantsupeol käisin. Ja juba olengi seltskonnas kõige vanem. Peaks ikka vanaisade rühmas juba vaikselt tatsama. Aga ei, tuli noorte meeste ehk B rühmade tantsud selgeks õppida. Ave küll ütleb, et ainult minu pärast need valitigi, nagu väljakutseks või nii..

Vähemalt sai neid samme nüüd lihvida mitu aastat, toas, õues, pimedas ja valguses, maskiga ja maskita. Selle ajaga õpivad isegi minusugused amatöörid liigutused selgeks.

Eks nii väikeses kohas ongi tantsurühm enamasti läbilõige mitmest põlvkonnast, koolipoistest vanaisadeni. Peaasi, et mehed kokku saab. Seekord siis lausa kahe täisrühmaga, nii väikesed kui suured, kõik mehe eest väljas. Eriti need vahvad väikesed aga asjalikud „kavalpead“, kes nüüd siis juba kogemustega tantsijad. Teavad, kuidas asjad käivad kui ükskord suurele tantsupeole minnak. Tantsupeol osalemise tunne ja säde nii lihtsalt ei kustu.

Pikad proovipäevad staadionil kõrvetavas suvekuumuses on raske katsumus nii suurele kui väikesele. Aga ka põnev näha, kuidas õpitud lood ja tantsud tervikuks kokku põimitakse, kuidas kohapeal luuakse mustreid ja liikumisi, mida tantsu õppides ei osanud ette kujutada ega aimata.

Varasematel pidudel on korraldajad poetanud kavas mõne erilise pärlit, mis ka uudisekännist ületab, olgu siis punaste alukate väel mehed või paljaste ülakehadega vihtlejad. Seekord rahvale sellist ühte teravat elamust ei pakutud.

Küll aga originaalset, just selle peo jaoks loodud muusikat, esinejaid ja tantsu jutustamas lugu 4 venna elust läbi Eesti ajaloo. Iga etendusega sai lugu üha rohkem hoogu ja väge sisse nii tantsijate kui pealtvaatajate poolt. Pühapäeva õhtune pidu läks täie hooga, kõik pingutasid ning andsid mis suutsid ja oskasid. Võimas tunne.

Oli jälle uutmoodi, meelde jääv toredate ja toetavate kaaslastega elamus.

Aitäh kõigile, ka sinule hea kaasaelaja, kes meid Rakvere staadionile vaatama tulid.

Jaanus Altoja

Tantsijate tegus suvi

Tänavune suvi on olnud meie valla tantsurühmade äärmiselt tegus ja tegelikult ei ole see veel sugugi lõppenud. Käesolevas lehes on üks osa muljeid, aga tulemas on veel. Näiteks Tudulinna naisrühmal Rabaroodsid on ees Klaipedas Europeade ja seega lubasid nemad oma suve kokku võtta siis, kui kõik käimised käidud on. On olnud rühmade juubeleid, koduseid sündmusi, naabrite pidusid, võimlejate pidu Tallinnas ja naiste- ning meeste peod Jõgeval ja Rakveres. Igal pool meie omad kohal!

Naiste tantsupeolt ootasime huvitavat kogemust. Ootasime palju tantsimist ja suuri emotsioone, mida me ka saime. See oli hea väljakutse nii kehale kui ajule ning suur pai hingele. Saime kinnitust, et tantsupeod on ikka väga lähedal! Samuti saime teada, et tantsime päris hästi. Igatahes meile tundub, et tantsurühm, milles tantsime, tantsib hästi. Õppisime, et harjuta palju tahad, ikka võivad samad sassi minna. Meile tundub, et Sigin-Sagin naisrühm on üksmeelne, seepärast tahaksime tulevikus üldtantsupeol tantsida või minna tantsurühmaga välismaale. Unistame sellest, et meil oleks sügisel piisavalt tantsijaid ning soovime, et rohkem lapsi, naisi ja mehi leiaks tee rahvatantsu juurde.

*Iisaku Sigin-Sagin tantsijad
Marit ja Marin*

Meeste tantsupeol oli väga palav ja see palavus oli väsitav. Meie rühma poisid pingutasid tantsides väga. Etenduse lõpus oli mul väga uhke tunne.“
Marten Nurgamaa (12. a)

Avitaguse mehed. Foto erakogu

Iisaku mehed Meeste tantsupeol. Foto Vladislav Musakko

Iisaku poisid Meeste tantsupeol.
Foto Vladislav Musakko

Meeste tantsupeo suurel väljakul oli tantsida kõige väsitavam, kuid seal oli väga lõbus. Seal oli väga palav. Mulle meeldis, et ma olin koos sõpradega. Sain nendega mängida.

Aleks Nurgamaa (8. a)

Avitaguse tantsurühm III Eesti naiste tantsupeol. Foto erakogu

Sigin-Sagin III Eesti naiste tantsupeol. Foto erakogu

Olen pikalt mõtisklenud selle üle, mis kannustab rahvatantsijat. Mis innustab õppima ja harjutama kellegi teise poolt välja mõeldud koreograafiat? Miks joonduda või reastuda? Mis ajendab tantsijat püüdlikkusele, paremale sooritusele, õnnestumisele? Kuidas ning millal tekib „meie“ tunne? Millal ja mis tingimustel me saame olla oma soorituse ja tegutsemise üle uhked?

Rahvatantsijaks olemist kannustab kindlasti vajadus kuuluda. Olla üks mitmest tuhandest, see on eriline tunne. Liikuda ühiselt, ühes rütmis, üheaegselt, ühte jalga astudes. Joonduda tantsupeo staadionil, sest ma kuulun. Reastuda selleks, et olla vajalik. Ja kui me õnnestume, siis tunneme heameelt. Tunnustav sõna paariliselt või naaberrühma tantsijalt ajendab meid püüdlikkusele, veel paremale sooritusele ja õnnestumisele. Läbi tunnustuse suureneb eneseteostuse tahe. Tahe panna kogu oma olemus tantsumurul joonistuvasse muustrisse. Soov tantsida oma liigutused sama suureks kui ilmaruum. Minust - rahvatantsijast jääb mürdosa sekundiks emotsionaalne jälg just selle tantsupeo muinasjuttu. Siis oma rühmaga väljajamisel tunnen uhkust! Loodan, et saan varsti jälle tunda seda erilist tantsupeo tunnet, tahan selle kindlasti uuesti ära tunda.

Armas Iisaku Sigin-Sagin rahvatantsija! Aitäh Iisaku külaladal ja Kirde Killadel esinemise eest. Aitäh jaanipidu ja tantsurühmade sünnipäeva pidulikult tantsimast. Kõige enam tänan III Naiste tantsupeo ja IV Meeste tantsupeo eest. Sulen silmad ja meenutan Sind tantsumurult naerusui ja rahulolevana tulemas, tants on tantsitud ja südamel on –oi kui soe.

*Sinu tantsuõpetaja
Ave Jääger-Nurgamaa*

Kiigelinnu naised võimlemispeol esimest suvepäikest püüdmast. Foto Marju Aul

Et Kiikla naisrahvatantsurühm Kiigelind tähistas kevadel rühma 10. juubelit kontsert-etendusega „Muinasjutt Kiigelinnust“, siis sel aastal toimunud III Eesti Naiste tantsupeole minekut plaani ei võetud. Mõned tantsud rahvatantsupeo repertuaarist õpiti küll selgeks, kuid otsustati hoopis osa võtta juuni alguses toimunud XXII Tallinna võimlemispeost „Aeg unistada“. Nimelt on Kiigelinnu naised rahvatantsijana pidudel osalemise võrratu tunde kõrval avastanud ka võimlejana osalemise omamoodi võlu.

„Seda just huvitavate esinemiskavade poolest, kus omaette väljakutse on kavas ette nähtud lisavahenditega toimetamine,“ muheleb üks kiigelindudest, Ruth Linnard. „Üks asi on selgeks saada tantsusammud, aga hoopis suurem väljakutse on samal ajal mitte takerduda 8-meetrisesse linikusse, mida terve rühm üheskoos tantsides lehvitab.“

Kui rääkida võimlemisest, siis mis pilt inimestel silme ette tuleb? „Kellestki, kes seisab, käed puusas, kallutab ennast küljelt küljele ja teeb kükke,“ räägib teine kiigelind, Tiia Linnard, ja muigab. „Tegelikult me õpime võimlemisrühmana samuti tantsu. Nende koreograafia on äge, muusika on äge ja riided

on ägedad.“ Ta kutsub teisigi Ida-Virumaa naisrühmi võimlemispidudel kaasa lööma: „Rahvatantsijale on see suur vaheldus, sest mul saab lõputust labajalast küll aeg-ajalt villand.“ Tallinna võimlemispeol esines ka Taani tippvõimlejatelt maailmatiim. „Ma vaatsin nende kava, nutt kurgus, sest nii juhtub, kui näed midagi tõeliselt head,“ nentis Tiia. Nii et võimlemispidudel tasub ka ikka käia – nii osaleja kui pealtvaatajana, emotsioonid on kindlustatud.

Augustis ootab Kiigelindu ees kolmepäevane suvelaager koos Kiikla rahvamaja näiteringiga „Käbid ja Kännud“. Visklas asuvas Eesti kõige suuremas kiiklas etendatakse 2. augustil uuendatud versiooni etendusest „Muinasjutt kiigelinnust“ ning muidugi nauditakse ka kiikumist. 13. augustil esinetakse jällegi koos näiteringiga naljamängus „August ja Julia“ Kiikla mõisa hoovis. Eesti taasiseseisvumise aastapäeva tähistatakse 19.–21. augustil Lätimaal Madonas, kus osaletakse linna esimesel rahvusvahelisel rahvatantsufestivalil. Ja suve sõidetatakse pikendama Madeiral, kus oktoobris toimub Golden Age Gym Festival 2022.

*Marju Aul,
Kiigelinnu juhendaja*

Я ВАМ ПИШУ ...

Найди лучшее в себе

Õnnelik ei ole mitte see, kes omab kõige paremat, vaid see, kes suudab võtta kõige parema sellest, mis tal on olemas

Николай ПАВЛЕНКО,
литератор, переводчик,
дедушка для 9 внуков

Как-то проводя ревизию своих старых записей, и наткнулся на эти вот строки: „Счастлив вовсе не тот, который обладает всем лучшим, а тот, кто способен взять самое лучшее из того, что у него есть». Сейчас уже не помню, кто был их автором, а вот подобные мысли, особенно в последнее время, часто посещали мою голову. И тут же на память приходило слова одного великого ученого физика: „Все люди в чем-то талантливы, однако если мы, к примеру, будем судить о рыбе по ее способности лазить по деревьям, то она всю жизнь будет считать себя душой». Хорошо, если с тобой окажется рядом мудрый человек и укажет тебе на твои достоинства, но главная надежда все же на самого себя. При всем нашем активном общении, нам всем следует находить время и для общения с самим собой, задавать себе вопросы и находить на них ответы. Трудное это, признаться, занятие, ибо в разговоре с чужим человеком ты можешь лукавить, а вот солгать самому себе значительно труднее.

Только в случае честного разговора с самим собой приходит осознание, что Бог не только в загадочном небе, а прежде всего внутри тебя, в твоей душе.

После долгого и трудного лечения девушка, которая много лет хромала, однажды радостная пришла в деревню, в гости к дедушке: „Ты видишь, дедуля, какое чудо свершилось! Теперь я не только не хромаю, но могу бегать, прыгать». А тот сказал: „Это на тебя снизошла божья милость!». Девушка возразила: „Дедуля, причем тут Бог? Это отличный врач своими руками сделал меня здоровой!». В ответ дедуля улыбнулся: „Доченька милая, так ведь у Бога, кроме человеческих, других рук и нет!». И если девушка сумеет увидеть глубинный смысл в словах дедушки, то она обязательно

НОВОСТИ КОРОТКОЙ СТРОКОЙ

Департамент охраны здоровья и департамент охраны окружающей среды обращают внимание на необходимость регулярного ухода за колодцами грунтовых вод, и очистки образующейся в личном хозяйстве сточной воды.

ЧТО МОЖНО СДЕЛАТЬ САМОМУ ПО УХОДУ ЗА КОЛОДЦЕМ:

- Хорошо загерметизируйте стыки и трещины опалубки колодца. Используйте цементный раствор и герметики, пригодные для контакта с питьевой водой.
- Следи, чтобы вокруг колодца не было кустарника и сорняков.
- Если провалилась почва вокруг колодца, проверь глиняный замок по периметру оголовка и при необходимости почини его, восстанови уклон поверхности земли, чтобы избежать притока поверхностных вод в сторону колодца.
- Приведи в порядок крышку и люк колодца.
- Проверь трубопроводы (при наличии) в колодце и места их соединения в опалубке.

ЧТО ПОРУЧИТЬ СПЕЦИАЛИСТУ:

- углубление колодца;
- замену уплотнившегося фильтрующего слоя песка на дне колодца;
- уплотнение стыков колец опалубки;
- очистку всех стенок колодца изнутри;
- дезинфекцию колодца в случае необходимости.

Разъяснения по вопросам охраны здоровья можно найти на странице Terviseamet www.terviseamet.ee/et/terviseohutus-labor/laborid/tallinna-labor-ja-nakkushaiguste-labor/veeanalusiid.

Собственное очистное сооружение надо согласовать в местном самоуправлении.

Дополнительная информация:

Тоомас Падыюс

Главный специалист водного отдела Департамента окружающей среды toomas.padjus@keskkonnaamet.ee

Тел: 503 1447

Теплые летние дни, когда люди охотно пользуются велосипедами, резко возрастает и число хищений. Службы охраны правопорядка рекомендуют:

- сделать фотографии номеров велосипеда и рамы, и хранить их в надежном месте;
- обозначить велосипед особыми признаками, чтобы упростить его поиск;
- при наличии паспорта на велосипед сделать его фотографию;
- в случае, если велосипед очень дорогостоящий, то разумно его застраховать.

Летняя жара вынуждает оставлять открытыми окна и двери, чтобы проветрить помещение, однако зачастую это „зеленый свет» для воришек. Для обеспечения безопасности жилища рекомендуется:

- Запирайте на замок уличные двери даже тогда, когда ты находишься дома
- Когда уходишь из дому или ложишься спать, закрывай окна и запирай на замок двери
- Перед тем, как покинуть дом, убедись, что твое имущество находится в надежном месте (велосипед и косилка — в сарае, пульт автомобиля — в футляре)
- Убережись от краж можно, если ты установишь дома оборудование слежения и пользуешься услугами охранной фирмы
- Не распространяй информацию о том, что находишься в своем доме.

VI праздник песни и танца детсадов Ида-Вирумаа прошел в Иллука. В долгожданном мероприятии „Праздник на нашей улице» 28 мая в Иллука приняли участие около 200 детей, воспитателей и родителей, 13 детсадов и 15 певческих и танцевальных групп. Душой праздника была учительница музыки Иллукасского детсада Тийна Нуттов, составившая репертуар праздника, подобравшая фонограммы и описания танцев. Организаторы проделали большую подготовительную работу, на самом мероприятии проходил обмен мнениями и идеями. Приятно отметить и активное участие родителей. Отдельное спасибо Алутагусскому волостному управлению, фирме „Balbino AS», дружине „Кайтселийт», лично Аулису Пярнпуу!

ДЕТАЛЬНЫЕ ПЛАНИРОВКИ

Алутагусское волостное управление извещает, что публичная презентация эскизного решения **детальной планировки дачной зоны на дороге Allika в деревне Ремнику** пройдет 18.07.2022 — 31.07.2022 в здании Алутагусского волостного управления (Tartu mnt 56, lisaku alevik). Зона планирования охватывает кадастровые единицы „Allika tee 1», „Allika tee 2», „Allika tee 3», „Allika tee 5», „Allika tee 7», „Allika tee 9», „Allika tee 11», „Allika tee 13», „Allika tee» и, частично, „Silla». Целью детальной планировки является упорядочение права на застройку участкам дачной зоны „Allika tee», назначение для участков дополнительного права на строительство, изменение целеиспользования участков на участки для жилой застройки, организация движения в зоне и решение вопросов технических сетей. Планируемая деятельность отвечает генеральному плану Алутагусской волости. Размер планируемой территории около 2,5 га. С материалами планировки можно ознакомиться: www.alutagusevald.ee/avalikud-valjaranekud. В ходе публичной презентации у каждого человека есть право выразить свое мнение относительно детальной планировки.

***

Алутагусское волостное управление 21.06.2022 года своим распоряжением № 301 приняла **детальную планировку недвижимости „Allika» в деревне Каукси**, целью которой является расширение зоны жилой застройки „Teemandi tee». Территория планировки находится в месте компактного заселения деревни Каукси, в дачной зоне „Teemandi tee» и „Tedre tee» и охватывает недвижимость „Allika» (22401:004:0519), на которой находится скважина PRK0021992. Размер планируемой территории около 9900 м². Детальной планировкой ставится целью деление земельного участка на один производственный участок (скважина) и на три участка жилищной застройки. Участкам жилой застройки предоставляется право для возведения жилища/дачи и подсобных строений.

Публичная презентация пройдет 8.07-31.07.2022 года в здании Алутагусского волостного управления (Tartu mnt 56, lisaku alevik) и на веб-странице волости www.alutagusevald.ee/avalikud-valjaranekud. В ходе публичной презентации у каждого человека есть право выразить свое мнение относительно детальной планировки.

***

Волостное собрание Алутагузе 30.06.2022 года своим решением № 46 приняло **детальную планировку недвижимости „Jahi» ja „Mudajärve» в деревне Раннапунгерья**, целью которой является преобразование недвижимости „Jahi» (81501:005:0275) в коммерческий комплекс

отдыха, и частично разделить недвижимость „Mudajärve» (81501:005:0002) на участки для жилой застройки. Размер планируемой территории составляет около 23,6 га.

Планируемая территория находится в деревне Раннапунгерья между Чудским озером и рекой Раннапунгерья. Это лесной участок, где проведена как полная, так и выборочная вырубка. На территории планируется разбивка на 28 участков для жилой застройки, 2 транспортных участка, 1 зеленая зона и 2 частично коммерческих участка для нужд комплекса отдыха. Доступ к планируемой территории обеспечивается имеющейся дорогой Mädajärve, которую вместе с пересечением с государственным шоссе придется реконструировать. Детальной планировкой вносится предложение внести изменения в генеральный план волости Алутагузе в части уменьшения минимальных размеров участков жилой застройки и уменьшения зоны запрета на строительство на территории между рекой Раннапунгерья и Чудским озером.

Публичная презентация пройдет 19.07-17.08.2022 года в здании Алутагусского волостного управления (Tartu mnt 56, lisaku alevik) и на веб-странице волости www.alutagusevald.ee/avalikud-valjaranekud. В ходе публичной презентации у каждого человека есть право выразить свое мнение относительно детальной планировки.

***

Алутагусское волостное собрание 25.06.2020 года своим решением №269 признало недействительным инициированную в 2008 году Ийзакусским волостным собранием **детальную планировку (ДП) земельных наделов „Jaaniku» и „Vaarika» в деревне Куру** в части местонахождения зон жилой застройки „Jaaniku tee 5» ja „Jaaniku tee 6».

Согласно ДП земельным участкам „Jaaniku tee 5» и „Jaaniku tee 6» предоставлено право на строительство до двух двухэтажных зданий. Наибольшая строительная площадь зданий составляет 375 м², а максимальная высота — до 8 метров. Владелец недвижимости желает отказаться от реализации ДП, провести путем землеустройства корректировку границы между участками „Jaaniku tee 5» и „Jaaniku tee 6», и переместить зону застройки. Остальные, установленные ДП строительные права и условия, остаются прежними.

Частичное признание ДП недействительной не препятствует целостной реализации в оставшейся части. С решением о частичном признании ДП недействительной можно ознакомиться в регистре документов Алутагусской волости: http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/dokument/4345284.

6 августа 2022
НА ДЕРЕВЕНСКОЙ ПЛОЩАДКЕ В АЛАЙЫЭ

В ДЕНЬ ЧУДСКИХ ДЕРЕВЕНЬ

СМОЛЬНИЦА & УУСКЮЛА 230 ЛЕТ

12.00	РЯПУШКИН ЗАБЕГ (начало регистрации в 10.30)
14.00-16.30	КОНКУРС ПЕСЧАНЫХ ФИГУР (регистрация обязательна на деревенской площадке)
17.00-19.00	ОТКРЫТИЕ ПРАЗДНИКА Приветствие от руководства волости • ВИКТОРИНА • КОНКУРС ПЕСЧАНЫХ ФИГУР (награждение)
17.00-20.00	ВЕСЕЛЫЕ РАЗВЛЕЧЕНИЯ для ДЕТЕЙ ОТ КОМПАНИИ ЗАТЕЙНИКИ • МАСТЕР КЛАСС: РИСОВАНИЕ КОСМОСА (17.00/ 18.00/ 19.00 предварительная регистрация)
17.00-18.00	КАТАНИЕ НА ЛОШАДКАХ
18.00-21.00	AMMUKLUBI SILEX
19.00-21.00	КОНЦЕРТ ансамбль PALE-ALISON - победители конкурса НАРОД ПОЕТ 2022 Танцевальный коллектив ZAGADKA
21.00-00.00	ТАНЦЕВАЛЬНЫЙ ВЕЧЕР: DJ Dmitri Klink и Vlad
22.00	Огненное шоу ARTISTIC FLOW STUDIO

Работают торговые палатки и аттракционы

Alutaguse Huvikeskus   www.ALUTAGUSEHUVIKESKUS.ee

ЗАСЕДАНИЕ ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ

Марин ГРЮНИНГ,
секретарь волостного собрания

30.06.2022

- Обзор деятельности ПТ „Alutaguse Haldus» представил член правления Маргус Паало.
- Отчет о выполнении программы развития волости Алутагузе 2021 года представила специалист по развитию Пирет Анвельт.
- Председатель ревизионной комиссии Алутагузского волостного собрания Айвар Сурва представил мнение комиссии относительно экономического отчета волости 2021 года, и внес волостному собранию предложение утвердить консолидированный отчет хозяйственного 2021 года Алутагузской волости. Собрание решило утвердить отчет.
- Решено принять I дополнительный бюджет 2022 года Алутагузской волости. Объем дополнительного бюджета составляет 594 959 евро. Доходы от основной деятельности вырастут на 110 562 евро, а расходы - на 369 415 евро. Бюджет инвестиционной деятельности увеличится на 121 469 евро. Средства из бюджетной части изменения ликвидного имущества будут направлены на инвестиции и на покрытие расходов основной деятельности.
- Решено, что при назначении прожиточного пособия учитываются выплаты в текущем месяце по кредиту, взятого на приобретение жилья, в размере до 6,00 евро на 1 м² в месяц, но не больше 6 месяцев в календарном году.
- Алутагузское волостное собрание 29 апреля 2021 года своим решением № 316 приступило к детальной планировке (ДП) в деревне Раннапунгерья недвижимостей „Jahi» и „Mudajärve». Планируемая территория размером около 23,6 га охватывает находящиеся в деревне Раннапунгерья недвижимости „Jahi» и „Mudajärve». Целью детальной планировки является создание коммерческого комплекса отдыха на недвижимости „Jahi», и частичного разделения недвижимости „Mudajärve» на участки жилой застройки. Решено принять ДП в деревне Раннапунгерья недвижимостей „Jahi» и „Mudajärve» (Plaap OÜ, работа № DP0110-21) и признать ее пригодной для публикации. ДП отвечает правовым актам и она разработана в соответствии с целями пространственного развития волости.
- Признать недействительным решение № 32 Ийзакусского волостного собрания от 18 сентября 2008 года, инициировавшее детальную планировку недвижимости „Jaani» и „Vaarika» в деревне Куру в части расположения жилой застройки недвижимости „Jaani» и „Vaarika» в деревне Куру в части расположения жилой застройки недвижимости „Jaani» и „Vaarika».
- Решено изменить решение № 74 Алайэского волостного собрания от 10 ноября 2011 года „Установление принудительного владения», в котором заменить в приложении план размещения и дополнить пункты 1 и 2 решения собрания.
- Председатель волостного собрания Вельо Кингсеп представил точку зрения собрания на петицию народной инициативы „Не закрывайте развивающуюся гимназию Ийзаку» и „Я - против закрытия гимназии Ийзаку».

Инициативы „Не закрывайте развивающуюся гимназию Ийзаку» и „Я - против закрытия гимназии Ийзаку» были представлены Алутагузскому волостному управлению соответственно 3 и 12 мая 2022 года. Волостное собрание Алутагузе благодарит активных жителей волости, представивших свое мнение.

Данные инициативы волостное собрание Алутагузе обсудило на своем заседании 26 мая 2022 года, поскольку реформирование деятельности школ входит в компетенцию волостного собрания. Волостное собрание Алутагузе не приняло какого-либо решения относительно реформирования деятельности упомянутой школы.

Согласно абзацу 2 §32 KOKS (Закон о местном самоуправлении) в волостное (городское) собрание представляется соответствующий проект данной инициативы, к которому прилагается список представителей инициативы. Если вопрос входит в компетенцию волостного собрания, то волостное управление в течение одного месяца представляет волостному собранию данный документ, прилагая свою точку зрения решения вопроса. На основании абзаца 3 §32 KOKS представителям инициативы была предоставлена возможность участвовать в обсуждении вопроса на заседании волостного собрания. Представитель инициаторов, Янар Прикс, этой возможностью воспользовался. В то же время со стороны обеих народных инициатив не было представлено ни одного соответствующего проекта. По этой причине волостное собрание не смогло ни принять никакого решения, ни поставить вопрос на голосование, и может формировать свою точку зрения на основании представленных петиций. На заседании 26 мая 2022 года информация о данных инициативах была принята к сведению.

Решением № 33 волостным собранием 24 марта 2022 года начато обсуждение „Программа развития волости Алутагузе на 2021-2030», т.е. частичные изменения в области начального, среднего образования, а также образования и деятельности по интересам. Целью изменения программы развития является преобразование учебной сети. Тема преобразования данной сети вошла в повестку дня в связи с прогнозируемым уменьшением числа детей и учащихся и высокими расходами в бюджете на образование (51%). Численность населения в волости Алутагузе снижается по причине большого оттока. Естественный прирост в волости имеет негативный показатель. В период 2018 – 2021 годов число смертей существенно превышает число родившихся: в этот период зарегистрировано 136 рождений и 356 смертей. На основании предшествующих годов можно прогнозировать, что, очевидно, эта тенденция в части естественного прироста продолжится и в 2022 году.

Область образования — важная сфера в процессе развития волости, поэтому в ходе изменений в программе развития вносится предложение о разработке специального документа „Стратегия волости Алутагузе в области образования на 2022-2030 годы», где основательно рассматривается данная сфера и согласовываются возможные стратегические цели. Стратегический документ можно начать разрабатывать после внесения изменений в программу развития.

Волостному собранию для чтения представлена первая рабочая версия „Программа развития волости Алутагузе на 2021-2030 годы» в области начального и среднего образования, образования и деятельности по интересам. Волостное управление своим распоряжением № 254 от 9 июня 2022 года одобрило программу и она представлена для общественного обсуждения. Публичное представление пройдет с 16 до 30 июня 2022 года. Извещение о презентации проекта и месте общественного обсуждения публикуется на веб-странице волости. Предложения относительно проекта программы развития волости могут подавать все заинтересованные лица. Письменные предложения подаются во время публикации. Общественное обсуждение будет проводиться только в случае поступления письменных предложений 4 августа 2022 года (время и место публикуются на домашней странице волости и в фейсбуке), после чего волостное управление сформирует свое мнение относительно предложений и представит соответствующий проект волостному собранию.

Мая пиннаст 71% katab vesi. Sellest vaid 1% kõlbab joomiseks, toidu valmistamiseks, pesemiseks või põllumajanduses kasutamiseks. Selleks, et meie tarbevee kvaliteet püsiks hea, tasub salvkaevuomanikel oma hea regulaarselt hooldada ning majapidamises tekkiv reovesi puhastada.

Eestis ei ole joogivee kvaliteedi probleem seni veel väga palju muret tekitanud. Muidugi on ka meil piirkondi, kus tuleb põhja- või pinnaveet enne tarbimist töödelda, et selle kvaliteet paraneks. Majaomanik, kelle kodu ei ole ühise veevärgiga ühendatud, saab oma joogivee kvaliteedi tagamiseks ka ise palju ära teha.

Kodudes kasutatakse tarbevee saamiseks laialdaselt salvkaeve. Nende abil saab tarbida maapinnalähedase põhjaveekihi vett.

Suve hakul on mõistlik üle vaadata oma majapidamist veega varustav salvkaev ja selle lähiumbrus vähemalt 10 meetri raadiuses. Selleks, et vee hea kvaliteet säiliks, ei tohi salvkaevu lähiumbruses olla seda mõjutavaid objekte, ehitisi ega ohtlikke aineid nagu kemikaalid, väetised, naftasaadused ja laudaheitmed.

Salvkaevu sisemust tasub regulaarselt kontrollida ja hooldada – nii kindlustada endale ohutu joogi- ja tarbevee. Kui märkad kaevus võrreldes eelmise ülevaatusena midagi isearalikkumist, siis proovi selgusele jõuda, millega võib tegu olla. Iga paari-kolme aasta tagant on mõistlik vee kvaliteet üle kontrollida. Kui salvkaev on pikka aega puhastamata, vesi jäänud seisuma ja seda tarbitakse vähe, halveneb kaevuvee kvaliteet. Enne kaevuvee tarbimist saab selle kvaliteeti kontrollida veeanalüüsides, mida tehakse näiteks Terviseameti laborites. Lähemat teavet veeanalüüsides tellimise kohta saab Terviseameti kodulehelt www.terviseamet.ee/et/terviseohutus-labor/laborid/tallina-labor-ja-nakkushaiguste-labor/veeanaluusid.

Kui uus kaev on saanud valmis ja vesi majas, ununeb tihti pikaks ajaks, kust see vesi majja tuleb. Mõne aja pärast võib tunduda, et vesi pole enam nii hea kui vahetult pärast kaevu rajamist.

Keskkonnaameti veesakonna peaspetsialisti Toomas Padjuse sõnul kohtavad keskkonnaametnikud sageli kehvas seisukorras salvkaeve. „Ülevaatusel selguvad tüüpilisemad probleemid: kaevurakke on murenenud, vuukidest leki pinnaseosakesi, raketel on kahjustused külmakergetest. Põhjus võib olla ka selles, et veekindl pinnasekiht ülemise kaevurakke ümber puudub või pole piisav, kaevu satub sadevesi veetrassi kaevise kaudu või pinnavesi voolab otse kaevu suudme ja kaane ebatiheduste tõttu. Lisaks selgub sageli, et kaevu puhastamisega pole tegeletud või kaev on liiga madal ja jääb aeg-ajalt hoopis kuivaks,“ tõdeb ta.

Mida saad ise ära teha?

- Tihenda salvkaevu vuugid ja praod. Kasuta tsementmörti ja tihendussegusid, mis sobivad kokkupuuteks joogiveega.
- Hoiu kaevu ümbrus võsast ja umbrohest puhas.
- Kui maapind kaevu ümber on vajunud, uuri kaevuraket ümbrise saviluku olukorda, vajadusel paranda see. Taasta maapinna kalle, et vältida pinnavee voolu kaevu suunas.
- Korrasta kaevu kaasa ja luuk.
- Vaata üle torustik kaevu ja torustiku läbiviigud kaevurakkest.

Kui kaev ei anna soovitud koguses vett või selgub, et kaevuveesi ei kõlba kasutamiseks, pöördu spetsialistide poole.

Asjatundlike kaevumeistrite hooleks tasub jätta:

- kaevu sügavamaks tegemine;
- kaevu põhjas oleva tihenend filterliivakihi väljavahetamine;
- rakete vuukide tihendamise;
- kogu kaevu seestpoolt harjamine ja puhastamine;
- vajadusel kaevu desinfitseerimine.

KA KODUMAJAPIDAMISE REOVESI VAJAB PUHASTAMIST

Alanud suvepuhkuste ajal veedavad eestlased palju aega suvekodudes. Piirkondades, kus pole ühiskanalisatsioon, tuleb igal majapidamisel leida sobiv lahendus reovee puhastamiseks enne selle loodusese juhtimist.

Keskkonnaameti veesakonna peaspetsialisti Kätlin Juurami sõnul mõjutab puhastamata reovee loodusese juhtimine meie elukeskkonda. „Majapidamistest pärit saasteained võivad reostada põhjavee ning põhjustada veekogude seisundi halvenemist. Kuna soovime elada võimalikult puhtas keskkonnas, siis selleks saab igaüks üht-teist omaendagi majapidamises ära teha. Nõuetekohasel reoveekäitlusel on seejuures väga oluline roll,“ selgitab ta.

Reovett saab koguda näiteks lekkekandlasse kogumismahutisse, mida tuleb regulaarselt tühendada. Teine võimalus on rajada omapuhasti.

Kogumismahutisse kogumise lahendus pole kõige odavam, kuna reovee äraveo teenuse eest tuleb maksta. Lisaks peab kogumismahuti kindlasti olema lekkekindel, et reovesi ei imbuks ega voolaks välja keskkonda saastama.

Reovee puhastamiseks rajatakse ka pinnaspuhasti süsteeme. Kas valida imbsüsteem või filtersüsteem, sõltub sellest, kui hästi on piirkonna põhjavesi kaitstud.

- Imbsüsteem tuleb valida juhul, kui on nõutud reovee mehaaniline puhastus. Imbsüsteemis imbub reovesi pinnasesse. Silmas tuleb pidada, et immutussügavus oleks aasta ringi hinnanguliselt vähemalt 1,2 m põhjavee tasemest kõrgemal.

- Filtersüsteem valitakse juhul, kui nõutud on reovee bioloogiline puhastus. Pinnasfiltrit läbinud vesi juhitakse pärast puhastamist veekogusse.

Üks osa pinnaspuhasti süsteemist on septik, mida kasutatakse eelpuhastina. Septik on paak, mille põhja sadestub reovees sisalduv heljum. Septiku kasutamine iseseisva puhastina on Eestis keelatud, et hoida ära looduse reostumist.

Kodumajapidamiste heitvee pinnasesse immutamisele kehtivad piirangud sõltuvad samuti põhjavee kaitstusest. Täpsem teave põhjavee kaitstuse kohta on leitav Maa-ameti geoportaali geoloogia kaardirakendusest.

- Kaitstud, suhteliselt kaitstud ja keskmiselt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada kuni 5 m³ mehaaniliselt puhastatud reovett ööpäevas.
- Nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada pinnasesse kuni 5 m³ mehaaniliselt puhastatud olmereovett ööpäevas, aga see tohi sisaldada vesikäimlast pärit reovett.
- Kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega aladel võib immutada kuni 10 m³ ööpäevas pärast reovee bioloogilist puhastamist.

Omapuhasti rajamine ja heitvee juhtimine pinnasesse ei ole veekvaliteedi säilitamiseks lubatud joogiveesalv- või puurkaevudele lähemal kui 50 meetrit. See tähendab, et kui näiteks kaevu ümber oleva hooldusala laius on 10 m, siis kaevu ja immutuskoha vaheline kaugus peaks olema minimaalselt 50 + 10 = 60 m. Veehaarde sanitaarkaitseala ja hooldusala nõudeid reguleerib veeseadus. Puurkaevude sanitaarkaitsealade ja hooldusalade kohta saab täpsemat teavet Maa-ameti geoportaalist kitsenduste kaardilt <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/ise34R2r>.

Omapuhasti rajamine tuleb kooskõlastada kohalikus omavalitsuses.

Kui pinnaspuhastit ei ole võimalik rajada, siis tuleb kasutada reovee puhastamiseks valmis- ehk kompaktpuhastit. Neid pakuvad Eestis paljud ettevõtted. Sobivat lahendust valides tuleks arvestada reovee koguseid ja selle koostist. Siingi on oluline reoveepuhastit regulaarselt hooldada, et võimalikke probleeme ennetada.

Lisateave:
Toomas Padjus
Keskkonnaameti veesakonna peaspetsialist
toomas.padjus@keskkonnaamet.ee
503 1447

Kätlin Juuram
Keskkonnaameti veesakonna peaspetsialist
katlin.juuram@keskkonnaamet.ee
5875 2748

Üksildased

Iisaku rahvamaja näiteringi esietendus

Merle Pikhoff

Iisaku rahvamaja juhataja, näiteringi juhendaja

30. juulil astub üle mitme aasta publiku ette Iisaku rahvamaja näitering. Ei, me ei ole vahepeal kuhugi kadunud olnud, lihtsalt ajad olid sellised, mis sundisid proovides pause tegema ja nii see lavaküpseks saamine ongi veninud. Esitusele tuleb Kanada näitekirjaniku Norm Fosteri näidend „Üksildased...“.

Joe Todd palkab eskortteenusest Renee Duchene'i, et ta esineks tema kihlatuna, sest soovib avaldada muljet oma isale, kes on koos võõrasemaga pojale külla tulemas. Kuidas kohutamine kulgeb, näete juba kohapeal. Žanrimääratluselt on tegemist romantilise komöödiaga ja tööpoolest, nalja saab ka, aga tundlikumad inimesed ehk hoopis silma märjaks, sest kuigi komöödia, on etendus tundeline ja õrn.

Ootame teid teatrisse 30. juulil kell 17.00.

Osades: Sirje Pikhoff, Kuuno Kirsipalu, Raili Lille, Üllar Järve ja Anne Jögi.

Maalehe eakate festival

Foto Asta Talviste

Ellen Lätt

16. juunil toimus Tartus ERM-is Maalehe eakate festival 2022.

Sellest üritusest soovis osa võtta terve hulk pensionäre nii Mäetagusest, Iisakust kui Tudulinna. Alutaguse vald organiseeris pensionäridele bussi ning kõik soovijad korjas hommikul kokku sõbralik ja abivalmis bussijuht Margus Pikhoff.

Eesti Rahva Muuseum oli rahvast täis, üritusest osavõtjaid oli palju. Üles olid seatud erinevad lavad huvitavate programmidega. Pealava kuulus Maalehele, kuid väiksemad lavad olid sisustatud Eesti Töötukassa, Tervis Plussi ja Eesti Päevalehe poolt pakutud programmidega. Abis oli palju vabatahtlikke noori, keda sai eristada Maalehe roheliste särkide järgi. Nad olid väga abivalmid ja vastutulelikud ning juhatajad ja abistasid hea meelega, nende käest võis küsida infot majas toimuva kohta. Vaatamist ja kuulamist jätkus terveks päevaks. Kohapeal sai mõõta vererõhku, kontrollida silmanägemist ja mõõta luutihedust, samuti vaktsineerida puukentsfaliidi

ja Covidi vastu. Müügil oli erinevaid mahetooteid, naturaalseid mahlu ja väekstrakte Eestimaa puhtast loodusest.

Soodsa hinnaga riietust pakkus Cellbesi firma, mis meilegi kataloogidest tundud.

Oma tegevust tutvustasid Südamekodud ning erinevad hooldus-, põetus- ja liikumisabivahendite pakkujad. Samuti olid väljas ka senioridele mõeldud puhkuse ja tervise turgutamisega tegelevad asutused.

Meelelahutust pakkusid mitmekesised isetegevusprogrammid. Päeva juhtis näitleja Andres Dvinjaninov, kes viis läbi ka erinevaid loosimisi.

Ei puudunud ka poliitikut: Isamaa ja Keskerakond jagasid lahkelt käel kompvekke ja pastapliiatseid ning esindatud oli ka Parempoolsete partei. Lõpuks pidasid erakonnad maha ka poliitilise debati.

Päev oli kasulik, sisukas ja infoküllane, sai teadmisi eakaid puudutavatest probleemidest ning võis tutvuda erinevate võimalustega abi saamise kohta. Suur tänu kõigile, kes nõu ja jõuga abiks olid, et see huvitav päev pensionäridele teoks sai.

MTÜ Tudulinna Kultuurikants kutsub:

V Kogupere suvefestival

TUDULINNA

TULED

14. augustil 2022

Tudulinna Linnamäel

kell 16 **KÕIK LAPSED, EMAD-ISAD JA VANAVANEMAD:**
AINULAADNE SUUR LEGO-ehitus töötuba
– TEISTMOODI EHITAMINE!
TULE JA LUSTI JA LASE LOOVUSEL LENNATA! KOGU PEREGA!

kell 17 **ÜHE PEREKONNA LUGU: RÄÄGIB OLAVI MÖLDER,**
MUUSIKAT TEEB MÖLDERITE PEREANSAMBEL

kell 18 **MÄRT TREIER**
ARMASTATUD RAADIOHÄÄL RÄÄGIB, MIS SÜDAMEL

kell 19.15 **UUT LUGEMIST: Tudulinna teemaliste raamatute**
esitlused ja näitusmüük

kell 20 **PÄIKESELOOJANGUKONTSERT:**

OTT LEPLAND

Maitsvate suupistetega kohalikest meistritest üllatab Tornikuuke kohvik

Piletid eelmüügis Piletilevis ja kohapeal sularahas.
Alles 7-aastased lapsed pääsevad sisse tasuta!

MTÜ Tudulinna Kultuurikants kutsub:

V Kogupere suvefestival

TUDULINNA

TULED

14. augustil 2022 kell 20

Tudulinna Linnamäel

ROMANTILINE PÄIKESELOOJANGUKONTSERT

OTT LEPLAND

Vaata festivali täiskava www.tudulinna.kultuurikants.ee ja Facebookis

Piletid eelmüügis Piletilevis ja kohapeal sularahas.

Foto Dirk Nielsen

Külalised Saksamaalt Breklumist

Iisaku koguduse liige
ja sõprussuhete eest vastutav
Riina Trankmann

Alates 1989. aastast on Iisaku kogudusel toimivad suhted Saksamaaga. Tollane Iisaku kirikuõpetaja Avo Kiir sai Saksamaal kokku pastoritega, kes olid huvitatud suhete arendamisest Eesti kogudustega. Breklumi koguduse pastor Hans Joachim Leo ja Eesti juurtega vaimuliku seminari juhataja Paul Gerhard von Höerschmann koos abikaasa Sieghildega külastasid Iisaku kogudust ning sealt alates on kestnud sõprussuhted siiani. Tänavu möödub 30 aastat Virumaa ja Põhja-Friisimaa koostöö algusest praostkondade vahel. Selle tähistamiseks võrrustati 8.-13. juunil 18 külalist Saksamaalt, kes väisasid sõpruskogudusi Rakveres, Lügenusel ning Iisakus.

Alutaguse valda olid oodatud 9 külalist, kellel tähistati 5 aasta möödumist sõprussuhete sõlmimisest. Külalistele mõeldud kultuuriprogramm tutvustas põnevaid paiku Alutaguse vallas ning ka naabervaldades. Näiteks tutvuti Iisaku muuseumi ja gümnaasiumiga;

külalised Kuremäe kloostrit, Vasknarva kloostrit ja sadamat; Kauksi rannahoonet, promenaadi ning looduskeskust. 10. juuni kultuuriprogramm viis külalised Avinurme Puiduaita uudistama kohaliku käsitööd. Toila-Oru pargis reisis virtuaalse ajarännakuga 1938. aasta presidendi suvelossi ja parki. Toila Gümnaasiumi vaatetornis tutvuti piirkonna ajaloo, kultuuri ja loodusväärtustega ning nautiti ilusat vaadet pargile. Üheks oluliseks kohaks Toilas, mida Saksa sõbrad soovisid külastada, on saksa sõdurite kalmistu. Sinna on maetud umbes 2000 saksa sõdurit, kes langesid Sinimägede lahingus 1944. aastal. Saka mõisa külalised Mathias Rustile pühendatud mälestusmärki, millega tähistatakse noormehe ajaloolist lendu läbi raudseesriide. Imetlust väärivad ka ajalooline Purtse kindlus, mida ilmestas Heli Pressi klaasinäitus „Vabana sündinud“. 11. juunil võeti ühiselt osa Virumaa praostkonna poolt korraldatud laulupäevast, kus osales ka Iisaku segakoor. Samaaegselt toimusid Rakvere linna päevad, mille programmis kirikutevaheline kontsert Vallimäel suurepäraselt sobis. Sisse põigati ka lähedalasvasse keskaegsesse linnusesse.

Õhtupoolikul olid Käsmu meremuuseumisse oodatud kõik huvilised, et tutvuda kaptenite küla ajaloo. Virumaa ja Põhja-Friisimaa praostkondade sõprussuhete tähistamine kulmineerus ühise piknikuga mere ääres.

Tagasi vaadates võib öelda, et 30 aastat sõprussuhteid kahe maa praostkondade vahel on möödunud kui üks silmapilk. Jumala abi ja toega on lootust jätkata seda sõprust ka edaspidi. Pühapäeval jumalateenistusel Iisaku kirikus sai pidulikult kokku võetud üle kolmekümneaastane sõprussuhe, mida on hoidnud üleval ustavad koguduseliikmed nii Breklumis kui ka Iisakus. Täna ja tuletati meelde neid, kes olid algusest peale panustanud oma jõudu ja energiat suhete hoidmisesse: pastor Avo Kiir, pastor Paul Gerhard ja Sieghilde von Höerschmanni, Judit Kulveret, Anne Ferscheleit, Birgit Nielsenit, Tauno Vohmarit ja teisi ustavaid inimesi. Päeva lõpus külastati noorte ettevõtjate Triinu ja Madis Armi meireid ning Jaak Armi talu, restorani ja lihapoodi. Ühise annetuse korjamisega toetati Ukraina rahvast nende raske olukorras. Vaatamata viimaste aastate raskele olukorrale loodame jätkata sõprussuhetega ka järgmistel aastatel.

SPORT // SPORT // SPORT // SPORT // SPORT // SPORT // SPORT // SPORT // SPORT //

TIMO JUURSALU
spordispetsialist

Alutaguse rattamaratoni võitsid Vaidem ja Steinburg

Alutaguse rattamaratoni 73 km XXL-sõidu võitsid Josten Vaidem ja Greete Steinburg. Rein Taaramäe jõudis finišisse kolmandana. Päikseline päev tõi Alutagusele ligi 800 ratturit.

Alutaguse rattamaratoni 73 km XXL-sõidu võitis meestest Josten Vaidem (Fixus) ajaga 3:01.17, teiseks tuli Peeter Tarvis (Veloplus) ajaga 3:04.02 ja kolmandaks Rein Taaramäe (Intermarche Wanty Gobert) ajaga 3:04.27.

Naistest võitis XXL-sõidu Greete Steinburg (Spordiklubi Rakke Naiskond) ajaga 3:23.40, teisele kohale sõitis end Janelle Uibokand (Spordipartner Racing Girls) ajaga 3:25.11 ning kolmandale Mari Kruuser (Spordipartner Racing Girls) ajaga 3:35.21.

48 km põhisõidu võitsid Kirill Tarassov (Sportland Bottecchia Team) ajaga 1:55.05, teiseks tuli Mihkel Kannimäe (Team Antsla) ajaga 1:55.05, kolmandaks Imre Ojaveri (Ccrn) ajaga 1:55.05.

Naistest võitis põhisõidu Liisa Ehrberg (Velohunt Proteam) ajaga 2:04.26, tema järel Laura Lepasalu (Spordipartner Racing Girls) ajaga 2:08.45 ja kolmandana Merili Sirvel (Rr Siplased / Vitax) ajaga 2:10.30.

19 km poolmaratoni võitsid Markus Aleksander Saar (Kuusalu Rattaklubi) ajaga 46.17 ja Mairit Kaarjärvi (Spordiklubi Rakke Naiskond) ajaga 48.38. Lisaks toimusid ka lastesõidud.

Ida-Virumaa jooksusari jõudis Alutaguse valda Pannjärvele

Ida-Virumaa jooksusari neljas etapp, Pannjärve metsajooks, toimus 12. juunil. Kavasi oli kolm erinevat distantsi: 1,5 km, 4 km ja 8 km. Mõistagi ei puudunud tillujooks, kus kõige nooremad osalejad sibilid oma medalid ja šokolaadi nimel. 8 km kiireim oli meestest Dmitri Aristov ajaga 31.19 ja naistest Hillevi Velba ajaga 36.32, 4 km kiireim oli meestest Aleksandr Vassiljev ajaga 18.42 ja neidudest Anette Ahu ajaga 19.08 ning 1,5 km Jegor Andrejev ajaga 7.02 ja Teisi Kivend ajaga 7.57.

Vanuseklasside võitjad: 8 km – M16 Andero Virkebau, M Dmitri Aristov, M40 Anatoli Shibanov, M50 Vjatšeslav Koselev, N16 Herta Rajas, N18 Erika Bugrova, N Liisa Säde, N40 Hillevi Velba; 4 km M12 Andrias Rääst, M14 Henri Tõnu Sillamets, M60+ Aleksandr Vassiljev, N12 Anette Kivimägi, N14 Anette Ahu, N50 Kaja Jõemets.

Vasakult: Allain-Marco Anton, Dmitri Aristov ja Danny-Rocco Anton. Foto: Katrin Puusepp

lisakus toimusid Ida-Virumaa meistrivõistlused discgolfis 2022

19. juunil toimus lisaku discgolfipargis Ida-Virumaa discgolfi üks tähtsamaid võistlusi – Ida-Virumaa meistrivõistlused discgolfis 2022. Võistlema asus 55 võistlejat viies erinevas divisjonis.

Harrastajate meistriks tuli Danny-Rocco Anton, kes läbis kaks ringi 106 viskega. Talle kaotas kahe viskega Ragnar Alt ja nelja viskega Raul Kaarlõp. Kokku oli harrastajaid võistlemas 17. Juunioreid oli osalemas rekordilisel 7. Kolmandaks tuli Jordan Puur 133 viskega. Egert Hütt saavutas hõbeda 120 viskega ja kindla kulla võitis Oliver Vööbus 95 viskega. Oliveri nii hea tulemus andis talle ka meeste hõbeda.

Senioride divisjoni kulla võitis kindla vahega endale Üllar Rego, kelle tulemuseks oli 105 viset. 7 viske kaugusele jäid Ago Sambla ja Marko Viimsalu. Ümber mängimisel oli edukam Ago,

kes suutis juba esimesel lisakorvil oma paremuse maksma panna ja hõbemedal kuulus talle. Naiste arvestuses oli kõige tasavägisem võistlus tiitli peale. Peale kahte ringi oli kahel mängijal võrdne skoor 121 viset. Hea teise ringiga suutis Aveli Uustalu viigistada Külli Strooga, mis tähendas päeva teist ümbermängimist lõpliku koha väljaselgitamiseks. Võitja selgus alles peale kolmandat lisakorvi, kui Aveli suutis ühe viskega Küllist parem olla ja seega kuulub 2022. a Ida-Virumaa meistritiitel talle. Pronksmedali sai kaela Elys Sepp, kelle tulemus oli 133 viset.

Ida-Virumaa meistriks tuli teist korda järjest Martin Aul, kelle tulemus 94 viset oli 20 viset alla parri. Teise koha sai Oliver Vööbus (95 viset) ja kolmandaks tuli Kristen Milk (99 viset). Kokku osales 18 meest.

Baltic Disc Golf Championship Alutaguse Open 2022

Ida-Virumaal Alutaguse ja Lügana vallas toimus Baltic Disc Golf Championship Alutaguse Open 2022, mis on osa suurest Euro Tourist. See meelitas kohale üle maailma tuntud mängijaid. Teiste seas registreerus esialgu 10 miljoni dollarilise lepinguga mängija Paul McBeth, kuid kahjuks tema siiski loobus võistlusest. Kohal olid aga näiteks kanadalane Thomas Gilbert ja ameeriklane Nate Perkins. Tuntuimatest eestlastest osalesid võistlusele Silver Lätt, Mathias Villota, Kristo Raik, Rasmus Metsamaa ja Henar Ruudna. Paraku jäi koroona tõttu sel korral eemale Kristin Tattar. Keiti Tätte, Kaidi Allsalu ja Albert Tamm tuuritavad USA-s ega saanud kohale sõita. Tõusvatest tähtedest mängis näiteks Kristi Unt, kes võitis äsja lõppenud Pro Ehitus Discgolfi Karikasarja.

Meeste põhiklassis tuli võitjaks Thomas Gilbert Kanadast, noor mängija Mauri Villmann võitis hõbeda ja pronksile sai veel teinegi eestlane Henar Ruudna. Naiste seas saavutas esikoha Kristi Unt Eestist.

Parimad selgitati kokku 12 erinevas divisjonis. Väga palju osalisi oli Alutaguse Eagle discgolfi klubist! Vaatame siis üle meie parimad tulemused!

MA2: Tähtsaimas amatöördivisjonis läks meil väga hästi! Taivo Valduri kindel mäng ja Hristo Neilandi imelised ringid Mäetagusel tõid meile lõpuks kaksikvõidu!

MA3: Selles divisjonis olid meie lootused Jarko Kooli peal. Tema kaks esimest ringi ei olnud päris need, mida poiss ise lootnud oli, aga viimane ring Alutagusel tõi ta jagama kolmandat kohta. Play-offis tuli võit esimeselt rajalt ja poodiumi koht oligi olemas! Tubli!

MA4: Amatööride nõrgemas divisjonis oli meie esindajaid palju. Ja võtsime maksimumi! Danny-Rocco Anton võitis liidripositsiooni sisse kohe esimesel ringil ja ega enam järgi andnud. Võit oli ülekaalukas. Teist kohta suutis lõpuni hoida Sven Normak ja kolmandaks tõusis super viimase päevaga Karl Pii. Neljandaks jäi Ringo Krilovs. Ehk nelikvõit! Super!

FA2: Nais-amatööridest oli meil võistlemas Anu Normak. Kahjuks seekord eelmise aasta võitu kaitsta ei õnnestunud, play-offi kaotus Alutaguse kolmandalt rajalt tähendas seekord pronksmedalit. Tubli sellegipoolest!

MJ18: Juunioreid klassis oli võistlemas 2 meie poissi. Võistlus oli tihe kõik kolm päeva, aga lõpuks 2 esimest kohta seekord Läti poistele. Oliver Vööbus kolmas ja Egert Hütt viies.

Peakorraldaja Timo Juursalu. Foto: Kadri Palta

MP50: Meie vahest edukaim divisjon polnud seekord kahjuks parim. Aga üks medal meile ikkagi tuli, Ago Sambla pronks!

Ehk kokkuvõtteks, meie klubi poolt igati kordaläinud nädalavahetus!

Peakorraldaja Timo Juursalu oli nädalavahetusega väga rahul. Oma kõnes tänas ta kõiki sponsoreid, abilisi, mängijaid ja head ilma!

Eesti omavalitsuste suvemängudel Alutaguse koondisele alavõit petankis

Alutaguse valla koondis sai rõõmu tunda, kui petankerid tõid alavõidu. Võistkonna kapten Jaan Sepp lausus, et teisel päeval tuli kohe kõik välja ja kiitis oma võistkonnakaaslast Andres ja Svetlana Veskit ning oma poega Oskarit.

Foto: Valga Petanque Klubi

Teistel aladel meil nii hästi ei läinud, kohad olid alade kaupa järgmised: meeste 3vs3 korvpall – 9., orienteerumine – 14., naiste võrkpall – 15., kettagolf – 16., kergejõustik – 28., esindatud oldi ka juhtide ja spordijuhtide võistlusel. Seekord ei osaletud mälumängus, naiste korvpallis, kõiveos, jalgrattakrossis, meetse võrkpallis, tennis ja trikirtasõidus.

Kokkuvõttes oldi väikeste valdade arvestuses 7. kohal.

Kahe mõisa jooks

16. juuli toimus järjekorras juba kuues Kahe mõisa jooks. 7 km distantsi läbijad jooksid Pagari mõisa juurest Mäetaguse mõisa juurde. Kõige kiiremini läbis distantsi (nagu Ida-Virumaal tavaks saanud) Dmitri Aristov, kelle ajaks märgiti 24 minutit ja 52 sekundit. Kiireim naine oli Kaisa Kukk ajaga 27 minutit ja 46 sekundit. Talle järgnesid Aveli Uustalu ja Herta Rajas.

Naiste kolm kiiremat; Aveli, Kaisa ja Herta.

Foto: Aivar Oja

Nooremad jooksjad läbisid 2,7 km ja distantsi läbis kõige kiiremini Igor Krawczyk, kes läbis distantsi ainukesena alla 11 minuti ja seda kahe sekundi jagu. Talle järgnesid Marten Nurgamaa ja Andrias Rääst. Neidudest kiireim oli Anette Ahu (11:28), kes lõpetas Anette Kivimägi 46 sekundit ja Mirta Rajasest 64 sekundit enne. Lisaks jooksid kõige pisemad tillujooksu Mäetaguse mõisa juures. Kokku oli osalejad 112, kelle vahel loositi ka välja valla meeneid. Järgmine jooks on juba Alajõe 6. augustil algusega kell 12.00. Tule liikuma!

RAAMATUKOGUHOIDJA SOOVITAB

Hille Väljaotsa
lisaku raamatukogu

Maarja Undusk
ELLEN NIIT.
HELEDA MÖTTE LAAST
Tammeraamat, 2022

See on raamat luuletaja ja tõlkija Ellen Niidu (1928–2016) elust ja loomingust. Raamatu autor on Ellen Niidu kunstnikust tütar Maarja Undusk, kellel muude allikate kõrval on olnud kasutada rikkalik kodune arhiiv ja perekondlik pärimus. Maarja Undusk: „Inimese elu igast päevastki oleks võimalik kirjutada terve raamat, nii et kirjutades tervest elust ühe raamatu on valik paratamatult subjektiivne. Lootkem, et Ellen Niidu olemus joonistub nende lehekülgede toel välja võimalikult eredal kujul.“

Kirjandusloolane Toomas Haug: „Meie ees avaneb meisterlikult lõimitud suur pannoo, mis kujutab eesti kirjanduse arengut ja kullaprooviga inimeste käekäiku neile osaks langenud nuripidisel ajajärgul. Autori lähene misviisi suurim võlu seisneb tasakaalu leidmises intimses ja objektiivses vahel. Ja sellepärast võib teost lugeda nagu põnevat dokumentaalromaan, mis on kirja pandud kunstniku käega.“

Raamatut on võimalik laenutada lisaku, Kiikla, Kuremäe ja Mäetaguse raamatukogudest

Merle Karusoo
14. JUUNI NEEDUS
Varrak, 2021

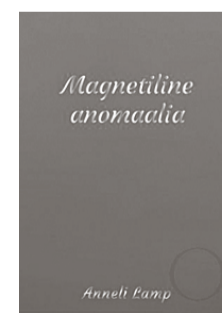
Merle Karusoo: „Tegelesime elulugude kogumisega, see oli tollal Pirgu mõisas me põhitöö. Etenduse lõpus tuli meie juurde minust tosinkond aastat vanem mees ja hakkas midagi nii ärevalt ja paljusõnaliselt nõudma, et me ei saanud aru, mida ta tahab. Jüri Lehtrand. Ta äreva kõne sisu oli, et me peame saama tuttavaks 1941. aastal küüditatud Virumaa lastega, kelle isad surid laagrites, emad Siberis nälga ja kes kasvasid üles Aipolovo lastekodus. Me peame nende lood kirja panema.“

„Jüri on arglik poisike. Hästi tunneb end siis, kui saab kellelegi midagi seletada. Kirglikult, ükskõik, kas lobiseb sellest, kuidas punase ristiga sõdur häbiväärselt käitus, Kuldallikast, mille lähedal ema sündis või Stackelbergide jäetud atlases nähtud maadest-rahvastest-lippudest või kuidas peab käituma vanausuliste juures või kuidas nägi välja Pagari Vabadussõja ausammas ja kuidas see õhku lasti... /.../

Keegi ei taha teda kuulata. Venelased ei mõista ja Jüri püüab vene keeles. Kõigil on muud mured. Kuhu meid viiakse? Kirjutatakse kirju, päritakse meeste järele, nutetakse, karjutakse, oodatakse sugulasi pakke järele tooma. Jüri käsutatakse vait. /.../

Jüri jaoks on need rongid, mis lähevad naiste ja lastega Venemaale, laulvad rongid.

Raamatut on võimalik laenutada lisaku Kiikla ja Kurtina raamatukogudest.

Anneli Lamp
MAGNETILINE
ANOMAALIA
Hea Tegu, 2022

Kuuldud lood, kujutluspildid, meeolud ja mõtted olnust ning olevast. Vaikimine hõbe, kirjutamine kuld. Või vastupidi?

„Sa kirjutad liiga ausalt, noomis üks korralik pereema. Kullakene, liiga ausalt pole võimalik, vastasid. Kõike ei räägita kunagi. Elu on ikka palju suurem kui mistahes jutt või raamat. Ja öeldud on, et kui kirjutad, siis kirjuta ausalt, muidu pole mõtet. Veel on öeldud, et sa oled see, mida loed. Sa loed reeglina selliseid raamatuid, kus inimesed kirjutavad päriselust. Dokumentalistika huvitab sind. Pealegi. Kui kirjutatud on „mina“, ei tähenda see veel, et kirjutaja endast räägib. Nagu ka siis, kui kirjutatud on „sina“, ei räägita ju hoopiski mitte sinust.“ (Anneli Lamp, „Ausus“)

Raamatut on võimalik laenutada lisaku, Kurtina, Mäetaguse, Pagari ja Tudulinna raamatukogudest.

Õnnitame lapsevanemaid

MIKAEL ALMAZOV
MELISSA NIINE
YOANNA FELISSA REINVART
PAULINE MURDSALU

Õnnitame sünnipäevalapsi

MARIA TSÖGANOVA	93
JOHANNES KÜBARSEPP	90
ELVI KANGUR	90
VLADIMIR JAKOVLEV	90
AINO-ROSALIE PÖLLU	89
ENDLA KURIKKA	88
VIVI KIRSIPUU	88
SAMUEL BOGDANOV	87
VELDA SALA	87
OLGA GLADŌŠEVA	86
VIIVI LEHOVA	86
ELMU NIPSUST	85
HELGA SURVA	85
VALENTINA SMIRNOVA	84
ERIKA AFANASJEV	84
VASSILI MOLTSANOV	84
AIME REEST	83
YULIA ESSAULOVA	83
RUFOLF TUKKIJA	83
ENNO JUUSE	83
LAINA ILLOPMÄGI	83
VELLO TOHVER	82
GEORGI SEMJONOV	82
TIIA ANNSOO	82
VIIU ARM	82
LIUBOV PERMYKOVA	81
AGU AASAMETS	81
LJUDMILA KULAGINA	80
ELLE TASANE	80
ENN LOKO	80
TŌNU KIIVER	80
KALVI KIVIMÄE	75
RITA LEPIK	75
JUHAN VOIST	75
VIKTOR BEZZABORKIN	75
ENDEL SALLA	75
VIKTOR MESILANE	70
VALERI LUKJANOV	70
GRIGORI DJATŠENKO	70

VI RAHVUSVAHELINE GUSTAV NORMANNI ORELIFESTIVAL

LÖPPKONSERT KAHELE ORELILE

INES MAIDRE (OREL, ESTI/NORRA)
KRISTEL AER (OREL, ESTI)

IISAKU KIRIK | 7. AUGUSTIL KELL 18.00 | PÄÄSE: 10€ / 7€

NORF '22
NOORTE OMA RÄPIFESTIVAL

27.08.2022
15:00-21:00
Iisaku laululava

Clicherik & Mäx Heleza
8 noort räpitalenti

Muusikat mängib DJ Sigmar Muuga

Päeva juhib näitleja Kristjan LÜÜS

norf.ee

Alutaguse valla FOTOKONKURSS
15. jaanuar-30. november 2022

Võistlusele ootame 2022. aastal Alutaguse vallas tehtud fotosid.
Fotod tuleb hiljemalt 30. novembriks 2022 saata digitaalsel kujul e-posti aadressile huvikeskus@alutagusevald.ee

KONKURSI REEGLID:

- Iga osaleja võib esitada kuni 5 pilti.
- Pildid võivad olla väiksema või suurema väärtusega, kuid ei tohi ületada maksimaalset mahu 10 MB. Tähtsustatud pildid tuleb salvestada JPG-formaadis.
- Lubatud on kadreerimine, helendamine, kontrast ja värvide korrigeerimine ning terviklikumini.
- Lubatud ei ole efektide kasutamist, kaunistamist või muudatamist.
- Pildide loomiseks võivad osalejad kasutada ka digitaalseid kaameraid ja kaameraid.
- Konkursil ei ole eesmärki otsustada, kas võitja saab pildid avaldada veebisaidil (RAW või JPG).
- Konkursi võitja saab auhinnaks 1000 eurot.
- Konkursil ei ole eesmärki otsustada, kas võitja saab pildid avaldada veebisaidil.

Lisafoto: huvikeskus@alutagusevald.ee või tel 336860 www.ALUTAGUSEVALLA.EE

IISAKU RAHVAMAJA NÄITERINGI ESITENDUS

Üksildased
30. juulil kell 17 Iisaku rahvamajas

RÄABISE SOOLAMINE RANNAPUNGERJA KÜLAS

Näitus Eesti vaimse kultuuripärandi nimistu sissekandest

VHK KEELPILLIORKESTER
DIRIGENT RASMUS PUUR

11. AUGUST KELL 19.00
IISAKU RAHVAMAJA

SISSESAJAS TASEL VÕIMALUS TEHA ORKESTRILE ANNETUS

31. JUULI 2022 10 - 14

ATSALAMA KÜLALAAT

ATSALAMA PUKKEALAL ON OODATUD KAUPLEJAD, MEELAHUTAJAD JA MUIDU-UDISTAJAD

KULTUURIPROGRAMMIS ALUTAGUSE VALLA LAULJAD, TANTSIJAD, MUUSIKUD

Pannkoogikohvik ja LAADAOKSJON

Täpsem info tel. 5348 4621 (Ego) Tegevust toetab Alutaguse Vallavalitsus

ALISSA ANISSIMOVA ISIKUNÄITUS

GRAAFIKA JA MÄLITUS

JUULI-AUGUST 2022
KUREMÄE RAAMATUKOGUS

RAKVERELI LÄVIV 21. septembril kell 19 Iisaku rahvamajas

Lihtsalt, rõõmuks

Piletid hinnaga 18/15 € müügil Piletimaailmas ja Iisaku rahvamajas

ALUTAGUSE VALLA KULTUURIKALENDER

- 30. juulil kell 17 Iisaku rahvamajas IISAKU RAHVAMAJA NÄITERINGI ESITENDUS „Üksildased...“ Pilet 2 €
- 31. juulil kell 10-14 Atsalama puhkealal ATSalama KÜLALAAT
Oodatud on kauplejad, meelelahutajad ja muidu uudistajad. Kultuuriprogrammis Alutaguse valla lauljad, tantsijad ja muusikud. Pannkoogikohvik ja laadaoksjon.
- 6. augustil kell 12-24 Alajõe külaplatsil V PEIPSI KÜLADE PÄEV - Smolnitsa küla ja Uusküla 230. aastapäev
12.00 Rääbisjooksu start, registreerimine alates 10.30
14.00-16.30 Liivafiguuride võistlus rannas (registreerimine külaplatsil)
17.00-19.00 Avakontsert ja vallajuhtide tervitus, viktoriin, liivafiguuride võistluse autastamine
17.00-20.00 Lastele lõbusad tegevused
17.00/18.00/19.00 Kosmoseteemaline graffititöötuba (eelregistreerimisega)
17.00-18.00 Ratsutamine
18.00-21.00 Ammuklubi SILEX
19.00-21.00 Kontsert: esineb ansambel PALE - ALISON (Narvast)
Tantsupausidel: tantsuansambel ZAGADKA 21.00-00.00 Disko - DJ Dimna Klinsk ja Vlad 22.00 Tulesõu Artistic Flow Studio Erinevad kauplejad ja atraktsioonid.
- 7. augustil kell 18 Iisaku kirikus VI RAHVUSVAHELINE GUSTAV NORMANNI ORELIFESTIVAL. Lõppkontsert kahele orele - Ines Maidre ja Kristel Aer. Pääse 10/7 €
- 11. augustil kell 19 Iisaku rahvamajas VHK KEELPILLIORKESTER, dirigent Rasmus Puur. Tasuta/annetus
- 13. augustil kell 10-24 Alutaguse vallas ALUTAGUSE VALLA MÕISAKOHVIKUTE PÄEV
• Iisaku kadunud mõisa kohvik Iisaku mõisa pargis Kaseväljal. Avatud kell 10-13 Kell 11 Äge Brass. Avatud Iisaku näiteringi ja vanaemade klubi kohvikud
• Tudulinna hääbunud mõisa kohvik Avatud kell 12-15. Kell 13 Mandoliinide orkester. Avatud Pargikohvik
• Mäetaguse mõisapargi kohvik Avatud kell 14-17. Kell 14.30 Kristiina Ehin ja Silver Sepp. Avatud Tagavälja talu kohvik
• Pagari mõisapargi kohvik Avatud kell 16-19. Kell 17 Lasteteater Rõõmulill etendusega „Pipi teeb tempe“, lõbusad meisterdused ja mängud koos Pipi ja Härra Nilssoniga. Avatud Catering Kene ja Mäetaguse vabatahtlike päästjate kohvikud
• Illuka mõisapargi kohvik Avatud kell 18-21. Kell 19 Marek Sadam. Avatud Heleni ja Elleni kohvik
• Kiikla unustatud mõisa öökohvik Avatud kell 20-23. Kell 20.30 Kiikla etendus August ja Julia“ (kuudas Kiiklas sündis mõisateater - Käbid ja Kännud) Kell 21.30 Moonaküla Muusikaakadeemia Avatud Maadaami kohvik
- 13. augustil kell 13 Puhatu külaplatsil PUHATU KÜLAPÄEV
- 14. augustil kell 16-22 Tudulinna Linnamäel V KOGUKONNAFESTIVAL „TUDULINNA TULED“
16.00 Imeline legomaailm lastele
17.00 Olavi Mölder pabatab Tudulinna möödanikust. Esineb Mölderite pereansambel
18.00 Märt Treier räägib, mis südamed 19.00 Uusi raamatuid
20.00 Ott Leplandi päikeseloojangukontsert
- 20. augustil kell 11-21 ja 21. augustil kell 11-17 V PEIPSI TOIDU TÄNAV 175 km Vasknarvast Saaboldani avatakse kahepäeva pop-up restoranid, mis pakuvad roogasid ja jookke Peipsimaa puhtast toorainest.
- 27. augustil kell 15-21 Iisaku lauluväljakul NORF - noorte oma räpifestival Peasinejad Clicherik & Mäx ja Heleza. Lavale astuvad 8 noort räpitalenti üle Eesti. Plaate keerutab DJ Sigmar Muuga. Päeva juhib näitleja Kristjan Lüüs. Pilet eelmüügist 8 €, kohapeal 10 €. Rohkem infot: www.norf.ee
- 27. augustil kell 20.30 Kauksi rannahoone juures MUIINSTULEDE ÖÖ KONSERT: Rubundi. Kaasa võtta piknikutekk või matkatool Tasuta!
- 30. augustil kell 14 Iisaku raamatukogus IISAKU RAAMATUKOGU 115. JUUBELI TÄHISTAMINE

NÄITUSED

- Juuni-juuli harrastusfotograaf Urmas Mölderite fotonäitus Iisaku raamatukogu trepialgriis.
- Juuli-august harrastusornitoloogi ning loodusvililise Sven Höbemaagi fotonäitus „Parem varblane peos kui tuvi katusel“ Kurtina raamatukogu-seltsimajas.
- August-september Ain Spitz'i fotonäitus „Inimese ilu. Looduse võlu“. Iisaku raamatukogu trepialgriis.
- Juuni-september Mäetaguse Põhikooli kunstilaagri tööde näitus (1.-4. klassi õpilased, juhendaja Küllike Kullerikupp) Mäetaguse rahvamaja triibukoridoris.
- Juuli-august Alissa Anissimova näitus (graafika ja akrüül) Kuremäe raamatukogu saalis.

Täpsem info Alutaguse Huvikeskuse kodulehel www.alutagusehuvikeskus.ee või Alutaguse valla kodulehel www.alutagusevald.ee/kalender

Alutaguse Huvikeskus tel 336 6963 ja 5885 9979, e-posti aadress huvikeskus@alutagusevald.ee

KUULUTUSED

Tartu Puu OÜ ostab haket, võsa ja igasugust metsa. Info tel 5887 2388.

Ostan sõiduautosid ja maastureid. Võib pakkuda igas hinnaklassis. Pakkumine teha telefonil 5309 2650 või meili teel riivocom@hotmail.com

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. info@est-land.ee. Tel 50 45 215, 51 45 215

Ostan igasugust vanavara. Pakkuda võib kõike. Kojukutsed. Raha kohe kätte. Tel 5198 0371

Mälestame lahkunuid

RIINA UUSEN
MAIE REKOR
JELENA RŌBAKOVA
HELMİ ANTŌV
RUFİNA BATURA
RAİVO JUUSE
SERGEI PAVLOV
PEEDU KIIVER